

WILLIAM
SHAKESPEARE

KURU GÜRÜLTÜ

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN: SEVGİ SANLI

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

WILLIAM SHAKESPEARE

KURU GÜRÜLTÜ

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:

Kuru Gürültü

WILLIAM SHAKESPEARE

ingilizce aslından çeviren: SEVGİ SANLI

özgün adı: MUCH ADO ABOUT NOTHING

editör: ALİ ALKAN İNAL

görsel yönetmen: BİROL BAYRAM

düzeltili: MÜGE KARALOM

grafik tasarım ve uygulama: TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

istiklal caddesi, no: 144/4 beyoğlu 34430 istanbul

Tel. (0212) 252 39 91

Fax. (0212) 252 39 95

www.iskulttur.com.tr

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüphanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyguluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüphanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamayacaktır.

23 Haziran 1941

Hasan Âli Yücel

Önsöz

Kuru Gürültü, Shakespeare'in olgunluk döneminde yazdığı en başarılı üç komedyasından biri sayılır ve *On İkinci Gece* ve *Beğendiğiniz Gibi* adlı oyunları ile birlikte romantik komedyalar türündeki zaferi olarak değerlendirilir. Oyun, düşsel atmosferi, yanlış anlama üzerine kurulu öyküsü, olayların aşkın zaferi ile ve çifte düğünle noktalanması açılarından romantik komedyanın belli başlı özelliklerini taşımaktadır. Öte yandan *Kuru Gürültü*'nün, Shakespeare'in daha sonra yazdığı ve ünlü tragedyaları ile aynı bağlamda ele alınan *Problem Oyunları*'nı anımsatan bir yanı da bulunduğu görülür. Romantik aşkın tartışılmaz gücüne, iyiliksever soyluların adaletine, gerçeğin görünen yüzünün güvenilirliğine gölge düşüren bu yanı ile *Kuru Gürültü* eğlendirici olduğu kadar düşündürücü bir oyundur. Ayrıntılara girmeden önce tiyatrodaki Shakespeare komedyalarının ayrı bir yeri olduğunu, bu oyunların klasik komedyalar türünden farklı özellikler taşıdığını anımsamak gerekir.

Klasik komedyalarda ahlaki olmayan hatalar, hoş görülebilir kusurlar üzerinde durulmuştur. Hatalı ya da kusurlu olan gülünçleştirme yoluyla cezalandırılır, yapılan yanlış düzeltilir. Oyunun başında bozulan düzenin, toplumun yerleşik ahlaki değerleri ve yasal ilkeleri doğrultusunda yeniden kurulduğu gösterilir. Bu oyunlarda doğrular tartışılmaz, ölçüler değişmez. Amaç, bireyi dinsel ve siyasal otoritenin kuralları doğrultusunda eğitmek, geleneksel yapıyı korumaktır. Oysa Shakespeare komedyalarında karmaşaya ve mutsuzluğa yol açan, hoş görülebilir bir hata değil, ya insanın içindeki kötülük eğilimi ya da önlenemediği için yazgıya dönüşmüş bir rastlantıdır. Yazar, tragedyalarında olduğu gibi komedyalarında da insanın doğasında düzelmesi olası görünmeyen bir kötülük eğiliminin varlığına işaret etmiştir. Bu eğilim, gene insanoğlunun doğasından gelen kıskançlık duygusu veya iktidar tutkusuyula ateşlenir; komedyalarda ayrılıklara, tragedyalarda ölümlere yol açar. Bu yüzden oyunların sonunda verilen cezalar yeterli, çözümler kalıcı değilmiş izlenimi bırakır. İşlerin yoluna girmesinde rastlantıların rol oynamış olması, aklın ve adalet duygusunun çözümdeki payını sınırlamıştır. Oyunun sonunda kötüler cezalandırılrsa bile pişmanlıklar inandırıcı gelmeyebilir. Ayrıca kimi doğrular seyircinin kafasında tartışmaya yol açacak bir esneklik içinde sergilenmiş, gündeme yeni doğruların, başka çözümlerin de gelebileceği sezdirilmiştir. Shakespeare, kötülüğün tümüyle denetim altına alınamadığını, iyiliğin son zafere ulaşamadığını imleyen kötümser komedyalar da yazmıştır.

Shakespeare, tragedyalarında da, komedyalarında da insanların tuzaklarla dolu bir dünyada yaşadıklarını, hile yaptıklarını, birbirlerini aldattıklarını göstermiştir. Yazarın tragedyalarındaki ölümcül tuzaklar yerlerini komedyaların daha az zararlı olan oyunlarına bırakır. Bu oyunlarda engelleri aşmanın, kötülükle baş etmenin tek yolu tuzağa karşı tuzak kurmak, oyuna karşı oyun düzenlemek olmuştur. Yazarın son dönemlerinde yazdığı karanlık ve sorun içeren komedyalarında bu oyunların da ölümcül sonuçlara yol açabileceği gösterilmiştir.

Shakespeare komedyaları ile klasik komedyalar arasındaki bir başka önemli fark, Shakespeare komedyalarında çözümün düzenin korunmasına değil, insanın mutluluğuna yönelik olmasıdır. Böyle bir sonuca ulaşabilmenin tek yolu akılcı yaklaşımdır. Mutluluk aklın özgürce kullanımı ve sevginin direnci ile sağlanacaktır. Mutlu sonun gerçekleşmesinde son sözü söyleyen otorite ancak akılcı yaklaşımı ve adaleti ile saygınlık kazanacaktır.

Kuru Gürültü, aşka, duyguya ve şiirsel olana yer vermesi bakımından tipik bir romantik komedi özelliği taşımasına karşın, acıtıcı hatta ölümcül olanı da içeren bir oyundur. Kötücül gücün

sevgililerin kavuşmasını engellemek için kurduğu tuzağa düşen masum genç kız yıkımın kıyısından döner. Çözümün yine bir ölüm oyununa bağlı olması ilgi çekicidir. Yalanların ve aldanmaların cirit attığı ortamda çeşitli aldatma yöntemleri uygulanmıştır. İnsanlar birbirlerini düzmece konuşmalar ayarlayarak, düzmece söylenti yayarak, kılık değiştirerek, başkasının yerine geçerek aldatırlar. Yalanlar gerçeklerin yerini alır. Akıllı başında, ciddi kişiler bile bu aldatma oyunlarına destek verirler. Çünkü kötü niyetli kişilerin zararlı oyunları ancak oyuna karşı oyun düzenlemekle bozulabilir. Mutluluğa giden yol ancak iyi niyetli aldatmalarla açılabilir.

Kuru Gürültü'de Shakespeare'in duygulu sevgililerin aşkına da, doğru otoritenin adaletine de kuşkulu bakışı romantik iyimserliğe gölge düşürmüştür. Konvansiyonel aşk, iğneli, çift anlamlı konuşmalarla alaya alınır, zekice sorularla sınıanır. Aldatıldığını sanan âşışın genç kıza hazırladığı insafsız oyun, soylu prensin bu intikam oyununa yardımcı olması sadakat ve adalet konularındaki yerleşik kanıları sarsacak niteliktedir. Yapılan hatanın anlaşılmasında, kötücül kişinin düzenlediği oyunun bozulmasında rastlantıların rol oynamış olması iynin zafer sevincine burukluk katmıştır. Yazarın zaferi ironik bir bakışla değerlendirdiği görülür.

Shakespeare *Kuru Gürültü*'de, öteki romantik komedyalarında olduğu gibi, kolay saptırılabilen, bu yüzden fazla güvenilir olmayan duygusallığa karşı akılcı yaklaşımı yüceltmış, oyunun artı lezzetini zekice konuşmalardan üretmiştir. Bu oyunlarda düşünce özgürlük ister. Aşk da, erdem de özgür ve doğal ortamlarda yeşerip güçlenir. Aşkın ve erdemin zaferi, akılla, özgür iradeyle gerçekleşir. Bu yolla ulaşılan çözüm, yalnızca onu hak eden çiftlere değil, herkese mutluluk getirecektir. Mutlu sona ulaşılmasında bir ölçüde adil yönetimin katkısından da söz edilebilir. Olayların gelişiminde Claudio ile Hero arasındaki duygusal ilişkinin ön planda görünmesine karşın, oyunun anlamına ağırlığını koyan Benedick ile Beatrice arasındaki akılcı ilişki olmuştur. Bu iki genç arasındaki söz düellosu oyunun en çekici, en güzel pasajlarını oluşturmuştur. Otoriteyi ve askeri gücü temsil eden yiğit soyluların gerçeği görememelerine karşın, işleri yoluna koyanın alçakgönüllü fakat sağduyu sahibi bir rahip olması da seyirciyi düşündürmelidir.

Kuru Gürültü'de iki ayrı sevi ilişkisi sarmal biçimde geliştirilmiş, oyun kişileri, iyi-kötü, aldanan-aldatılan, zeki-saf, zalim-masum gibi, karşıtlıklar oluşturacak biçimde ele alınmıştır. Olayın kahramanlarından olan iki genç kızdan birinin açık tenli, uzun boylu, zeki ve uzlaşmasız, ötekinin esmer, kısa boylu, saf ve uyumlu olduğu belirtilir. Benzer bir karşıtlık genç erkek kahramanlar için de geçerlidir. Olaylar gelişirken aldatanlar aldatılanlarla, kurbanlar zalimlerle yer değiştirirler. Aldatmalar, aldanmalar, kılık ve kimlik değiştirmeler de karşıtlık ve koşutluk oluşturacak, aynı zamanda birbirleriyle yer değiştirecek biçimde kurgulanmıştır. Olayların gelişimini izlerken oynanan oyunları çözümleme ayrıcalığına sahip olan seyirci, gerçeği bilmenin, yanılgıya düşenlere tepeden bakmanın keyfini çıkarır.

Shakespeare'in yaratıcı dehasını sergilediği *Kuru Gürültü*, düşünce kalıplarını zorlayan yorumu, dengeli karşıtlık ve koşutluklarla örgütlenmiş kurgusu, zengin imge örüntüsü ile bir başyapıttır.

Sevda Şener

Kişiler

DON PEDRO Aragon Prensi

BENEDICK Padualı, genç bir lord, Don Pedro'nun dostu

CLAUDIO Floransalı, genç bir lord, Don Pedro'nun dostu

DON JOHN Don Pedro'nun piç kardeşi

BORACHIO Don John'un adamı

CONRADE Don John'un adamı

LEONATO Messina Valisi

ANTONIO Leonato'nun ağabeyi, yaşlı bir adam

BALTHASAR Bir şarkıcı, Don Pedro'nun adamı

BİRADER FRANCIS Bir rahip

HERO Leonato'nun kızı

MARGARET Hero'nun nedimesi

URSULA Hero'nun nedimesi

BEATRICE Leonato'nun yeğeni

DOGBERRY Zaptiye amiri (Baş kolcu)

VERGES Muhtar

ZANGOÇ (Aynı zamanda zabıt katibi)

Kolcular (Dogberry'nin komutası altında)

Bir delikanlı (Benedick'in uşağı)

Leonato'nun evindeki hizmetçiler, uşaklar ve çalgıcılar

Haberciler

I. Perde

1. Sahne

(Messina Valisi Leonato, kızı Hero, yeğeni Beatrice, bir haberciyle birlikte girerler.)

LEONATO

Bu mektuba bakılırsa, Aragon Prensi Don Pedro bu akşam Messina'ya geliyor.

HABERCİ

Gelmesi yakındır. Ben yanından ayrılırken üç fersahtan az yolu kalmıştı.

LEONATO

Bu çarpışmada kaç yiğit yitirdiniz?

HABERCİ

Erattan tek tük, ama ünlülerden hiç.

LEONATO

Kazanan, ordusunu eksiltmeden dönerse yurduna, zaferi iki katlı olur. Don Pedro, Claudio adındaki genç Floransalıyı çok övmüş bu mektupta.

HABERCİ

Delikanlı övülmeye değer doğrusu. Don Pedro'nun gözüne girmesi boşuna değil. Yaşından umulmaz ama çok yararlı oldu. Kuzu gibi görünüp aslan gibi dövüştü.

LEONATO

Buradaki amcası buna çok sevinecek.

HABERCİ

Ona da mektup getirdim. Öyle sevindi ki. Ancak buruk bir tat bulaştı katıksız sevincine.

LEONATO

Gözyaşları mı döktü?

HABERCİ

Hem de bol bol.

LEONATO

Sevecenliğin coşup taşmasıdır bu. Böyle yaşlarla yıkanan bir yüzden daha temizi bulunmaz. Gülerken ağlamak, ağlanacak şeye gülmekten daha iyi değil mi?

BEATRICE

Kuzum söyler misiniz, Sinyor Farfarelli savaştan döndü mü, yoksa dönmedi mi?

HABERCİ

Böyle birini tanımıyorum sayın Bayan, orduda bu adı hiç duymadım.

LEONATO

Sorduğun kim yeğenim?

HERO

Kuzinim, Padualı Sinyor Benedick'ten söz ediyor.

HABERCİ

Öyle mi? Döndü, döndü. Hem de her zamanki gibi neşesi yerinde.

BEATRICE

Burada, Messina'da fazla yüksekte atıyordu. Okçulukta Cupido'ya^[1] meydan okudu. Ama ok meydanında aşk tanrısı yerine amcamın soytarısı çıkmaz mı karşısına! Vura vura birkaç kuş vurdular. Acaba bu savaşta kaç tane vurup mideye indirmişti? Sahi kaç tane öldürdü? Bütün vurduklarını yiyeceğime söz vermiştim.

LEONATO

Yeğenim, Sinyor Benedick'e fazla takılıyorsun. Gel gelelim, çene yarışında o da senden geri kalmaz.

HABERCİ

Bu savaşta çok yararlı oldu sayın Bayan.

BEATRICE

Kumanyanız küflenmişse silip süpürmüştür. İştahına diyecek yok. Ne sağlam mide vardır onda!

HABERCİ

Askerliği de yaman, Bayan.

BEATRICE

Bir kadın görünce hamleye geçer ama karşısına bir erkek dikilince?

HABERCİ

Sapına kadar erkek. Adama onur veren bütün erdemler onda toplanmış.

BEATRICE

Pek doğru. Tıka basa doldurulmuş. Bu yüzden kabardıkça kabarıyor. Ama neyle doldurulmuş, orasını karıştırma. Eh hepimiz insanız.

LEONATO

Yeğenimi yanlış anlamayın Bayım. Sinyor Benedick'le aralarında neşeli bir savaş sürüp gider. Ne zaman karşılaşsalar zekâları çatışır.

BEATRICE

Ne yazık bundan hiçbir kazancı yok. Son tartışmamızda aklının beş çivisinden dördünü söküverdim. Bir tahtası eksik kaldı. Büsbütün üşütmek istemiyorsa, aklı başından bir karış yukarı fırlamadan atını sürsün. O hayvanın aklıyla bile atbaşı gidecek aklı kalmadı. Bugünlerde kiminle arkadaşlık ediyor acaba? Ay geçmez ki birine kardeşlik yemini etmesin.

HABERCİ

Hiç öyle şey olur mu?

BEATRICE

Onun için pek kolay. Gömlek değiştirir gibi dost değiştirir. Daha şapkasının modası geçmeden dostluğu eskiyiverir.

HABERCİ

Sayın Bayan, görüyorum ki siz bu efendiyi defterden silmişsiniz.

BEATRICE

İçinde adı geçse yakardım o defteri. Ama ben onun defterini dürebilirim. Şu ara kiminle düşüp kalkıyor acaba? Şeytanca yoldan çıkardığı bir delikanlı yok mu?

HABERCİ

Soylu Claudio ile sık sık görüşüyor.

BEATRICE

Aman Tanrım, artık illet gibi yakasına yapışır. Vebadan daha bulaşıcıdır. Bu maraza tutulan aklını kaçıırır. Soylu Claudio'nun Tanrı yardımcısı olsun. Benedick'e yakalandıysa şifa bulması bin altına patlar.

HABERCİ

Beni dost bilin, Bayan.

BEATRICE

Bildim gitti.

LEONATO

Sen bu maraza tutulmazsın değil mi Beatrice?

BEATRICE

Ancak zemheride yaz sıcağı bastırırsa.

HABERCİ

İşte Don Pedro geliyor.

(Don Pedro, Claudio, Benedick, Balthasar ve piç Don John girer.)

DON PEDRO

Sevgili Sinyor Leonato, yine başınıza bela olmaya geldik. Herkes masraftan bucak bucak kaçır. Oysa siz kucak açıyorsunuz.

LEONATO

Bela hiçbir zaman efendimizin suretinde evime adım atmamıştır. Beladan kurtulan rahat eder, oysa siz benden ayrılınca geriye keder kalır. Mutluluksa veda eder.

DON PEDRO

Siz bu yüke seve seve katlanıyorsunuz. Bu kızınız sanırım.

LEONATO

Annesine kaç kez sordumsa, öyle dedi.

BENEDICK

Kuşkulandığınız için mi sormuştunuz?

LEONATO

Hayır Sinyor Benedick. Siz o zamanlar daha bacak kadar çocuktunuz.

DON PEDRO

Ağzının payını aldın. Artık koskoca adamsın ama nasıl bir bacaksız olduğunu kestirmek güç değil Benedick. Genç bayan tıpatıp babası. Gönlünüzü ferah tutun Bayan. Bu saygıdeğer babaya benziyorsunuz.

BENEDICK

Sinyor Leonato babası da olsa, genç bayan omuzları arasında onun başını taşımak istemezdi, kendisine bütün Messina'yı bağışlasalar bile.

BEATRICE

Siz hâlâ konuşuyor musunuz Sinyor Benedick? Kimsenin size kulak astığı yok.

BENEDICK

Oo, kibirli Sinyorina, siz hâlâ yaşıyor musunuz?

BEATRICE

Başınızın etini yiyerek beslenmek dururken hiç ölür müyüm Sinyor Benedick? Kibarlık huzurunuzda

kibre dönüşür.

BENEDICK

Kıbarlığın bu kadar döneke olduğunu bilmezdim. Bir bildiğim varsa bütün kadınlar beni sever, tabii sizin dışınızda. Keşke ben de onları sevebilseydim. Ama yüreğim mi katı, nedir? Hiçbirini sevemiyorum.

BEATRICE

Ne mutlu kadınlara. Yoksa başlarına bela kesilirdiniz. Tanrı'ya şükür ben de soğukkanlıyım. Benim huyum da sizinkine benzer. Köpeğimin bir kargaya havlaması, bir erkeğin aşk yeminlerinden daha hoş gelir kulağıma.

BENEDICK

Aman siz bu akıldan şaşmayın, yoksa zavallı bir adamın yüzü tırmık içinde kalırdı.

BEATRICE

Bazı yüzler yolunsa da daha beter olmaz, sizinki gibi.

BENEDICK

Tam papağanlara ders verecek kadın.

BEATRICE

Benim dilim kuşlar gibi şakır. Dilini yutmuş bir hayvan olmaktan daha iyi.

BENEDICK

Aman ne çene! Keşke atım da bu kadar hızlı koşa ve hiç yorulmak bilmese. Yolunuza gidin Tanrı aşkına, bu kadarı yetti.

BEATRICE

Huysuz bir at gibi durup üstünüzdekini silkmek eski marifetinizdir. Sizi iyi tanırım.

DON PEDRO

İşte maiyetim bu kadar Leonato. Sinyor Claudio, Sinyor Benedick, sevgili dostum Leonato hepimizi davet ediyor. Burada en az bir ay kalacağımızı söylüyorum. Keşke bir bahane çıksa da sizi yolunuzdan alıkoysa diyor. Bence ikiyüzlü değil. Yürekten konuştuğuna inanıyorum.

LEONATO

Bana güvenirseniz, güveniniz boşa çıkmaz efendim.

(Don John'a.)

Kardeşiniz sayın Prens'le barıştığınıza göre, sizin de başım üstünde yeriniz var.

DON JOHN

Teşekkür ederim. Ben ağzı kalabalık bir adam değilim ama teşekkür ederim.

LEONATO

Siz önden buyurmaz mısınız efendim?

DON PEDRO

Elinizi verin Leonato, birlikte gidelim.

(Benedick ile Claudio'dan başka herkes çıkar.)

CLAUDIO

Benedick, Sinyor Leonato'nun kızı dikkatini çekti mi?

BENEDICK

Dikkatimi çekmedi ama gözüme ilişti.

CLAUDIO

Ne hanım hanımcık kız değil mi?

BENEDICK

Şimdi, dürüst bir adam gibi asıl düşüncemi mi soruyorsun, yoksa bir kadın düşmanı olarak mı konuşayım?

CLAUDIO

Lütfen tarafsızca konuş.

BENEDICK

Hımm. Bana kalırsa, yüksek övgüler için boyu alçak, parlak övgüler için esmerimtrak, büyük övgüler için fazla ufak. Ancak şöyle övebilirim onu. Kendine benzemese bir şeye benzemezdi. Ama kendine benzediği için çekmiyor beni.

CLAUDIO

Belki şaka ettiğimi sanıyorsun. Yalvarırım, gerçek düşünceni söyle.

BENEDICK

Neden sıkı sıkı soruyorsun? Satın mı alacaksın kızı?

CLAUDIO

Böyle bir mücevher dünyaya bedel. Gücüm yeter mi onu almaya?

BENEDICK

Hem de kutusuyla birlikte. Bunları söylerken ciddi misin? Yoksa Cupido'nun tavşan avladığını, Vulkan'ın^[2] iyi bir marangoz olduğunu söyleyen zevzek gibi işin alayında mısın? Şarkına katılmak için hangi perdeden söylemeli?

CLAUDIO

Benim gözümde dünyanın en tatlı kızı.

BENEDICK

Henüz gözlüksüz görebiliyorum ama böyle bir şey görmedim. Gel gelelim, amcasının kızı var ya, öfkesi burnunda olmasa seninkinden kat kat güzeldir. Nasıl mayısın ilk günü aralığın son gününden kat kat güzelse. Umarım evlenmeye niyetli değilsin.

CLAUDIO

Büyük söylemeyeyim. Evlenmem diye yeminler etmiştim ama Hero karım olursa...

BENEDICK

Eyvah işler bu raddeye geldi mi? Evlenip şüpheleri üstüne çekmeye bu kadar hevesli misin? Evli bir adam başına bir şapka geçirdi mi, acaba boynuzlarını mı saklıyor diye kuşkulanırız. Şöyle yaşını başını almış bir bekâr göremeyecek miyiz artık? Git de boyunduruğa vursunlar seni. Pazar günleri bile evine tıklı ki için kapansın. Artık ne kadar ah çeksen nafile. Bak, Don Pedro seni arıyor.

(Don Pedro girer.)

DON PEDRO

Burada durmuş gizli gizli neler konuşuyorsunuz bakalım? Leonatolara neden gelmediniz?

BENEDICK

Efendim, beni söylemeye zorlamasanız ne kadar sevinirdim.

DON PEDRO

Bana bağlılık andı içmiştin, unuttun mu?

BENEDICK

İşittiniz mi, Kont Claudio? Ser veririm sır vermem, inanın buna. Ama iki arada bir derede kaldım. Bir de andım var, bağlılık andım. Bu adam âşık, kime mi? Vereceğim karşılık kısa: Hero'ya, Leonato'nun kısa kızına.

CLAUDIO

Söyleme sırrını dostuna, o da söyler dostuna.

BENEDICK

Ne kadar inkâr etsen boşuna. Görünen köy kılavuz istemez. Keşke tutulmasaydın şu kıza.

CLAUDIO

Tutkunluğum kısa sürmeyecek. Tanrı'dan dilerim aksi olmasın.

DON PEDRO

Amin, genç kız gerçekten sevmeye değer.

CLAUDIO

Ağzımı aramak istiyorsunuz Lordum.

DON PEDRO

Düşündüğümü söylüyorum, inan.

CLAUDIO

İnan olsun ben de.

BENEDICK

İki inancım, iki andım üstüne, ben de.

CLAUDIO

Onu sevdiğimi hissediyorum.

DON PEDRO

Buna layık olduğunu biliyorum.

BENEDICK

Ne nasıl sevildiğini bilirim, ne de niçin layık olduğunu. Beni diri diri yaksalar da eriyip gitmez bu inancım. Kazığa oturtsalar da bu inançla ölürüm.

DON PEDRO

Zındıksın sen, güzelliğe gazez besleyen bir zındık.

CLAUDIO

Nuh der peygamber demez.

BENEDICK

Bir kadın beni karnında taşıdığı için ona minnet borçluyum. Beni büyüttüğü için en derin saygılarımı sunarım. Gel gelelim başımda bir çift boynuz taşımam ya da boynuzları yaldızlatmam gerekecekse bütün kadınlar beni affetsin. Herhangi birinden şüphelenerek onlara haksızlık etmek istemem. Ama hiçbirine güvenmeyerek kendi hakkımı korurum. Hakkımda hayırlısı bekâr kalmaktır.

DON PEDRO

Bir gün sen de aşk yüzünden sararıp solacaksın. Ömrüm varsa görürüm o günleri.

BENEDICK

Öfke, hastalık ya da açlık yüzümü sarartabilir ama aşk asla. Aşk kanımı kurutsa bile Lordum, bol bol şarap içmek rengimi yerine getirebilirdi. Aksini kanıtlarsanız bir aşk şairinin kalemiyle gözlerimi oyun da, kör Cupido yerine genelevin kapısına asın kulunuzu.

DON PEDRO

Bir gün sözünden dönersen dillere destan olacaksın.

BENEDICK

Sözümnden dönersem kedi gibi tulumla sokup asın beni de, üstüme oklarınızı fırlatın. Kim vurursa, yaman okçu diye sırtı sıvazlansın.

DON PEDRO

Pekâlâ, bunu zamana bırakalım. Zamanla azgın boğa bile boyunduruğa vurulur.

BENEDICK

Azgın boğa belki ama akıllı Benedick boyunduruğa girerse, boğanın boynuzlarını söküp benim başıma takın. Beni rezilce boyayıp şöyle bir yafta yapıştırın üstüme: “Kiralık yük beygiri, evli Benedick.”

CLAUDIO

Boynuzları takarsan fena azarsın.

DON PEDRO

Yoo, Cupido bütün oklarını Venedik'te^[3] harcamadıysa yakında sen de yere serilirsin.

BENEDICK

Ancak bir deprem boyumu devirebilir.

DON PEDRO

Zamanla sen de yumuşarsın. Bu arada, sevgili Sinyor Benedick, Leonato'nun evine git, selamlarımı söyle. Akşam yemeğinde mutlaka bulunacağım. Müthiş hazırlıklar yaptığını biliyorum.

BENEDICK

Böyle bir elçiliği üstlenecek kadar akıl kaldı bende çok şükür. Sizleri de...

CLAUDIO

Tanrı'ya emanet eder, gözlerinizden öperim...

DON PEDRO

6 Temmuz, sevgili dostunuz Benedick. Baki selam, vesselam.

BENEDICK

Yoo, alay etmeyin, alay etmeyin. Konuşmalarınız bazen yamalı bohça gibi. Yamalar da fena sırtıyor. Kendi sözlerimle beni küçük düşürmeye kalkmak yakışır mı size? Şimdi gidiyorum.

(*Çıkar.*)

CLAUDIO

Belki şimdi kulunuzu gözetirsiniz, efendim.

DON PEDRO

Sevgim senden işaret bekler,

Sen ona bir yol göster yeter.

Öğrenmeye hevesli mi hevesli.

Zor da olsa gör nasıl gözetir seni.

CLAUDIO

Leonato'nun oğlu var mı efendim?

DON PEDRO

Hero'dan başka çocuğu yok.

O tek vârisi. Kızı seviyor musun?

CLAUDIO

Sizinle şu son savaşa giderken

Ona asker gözüyle baktım.

Hoşlandım hoşlanmasına ama

Ağır görevim göz açtırmadı ki bana.

Kolay değildi sevgi adını vermek duygularıma.

Ama şimdi döndüm, savaşın baskısı dağılıp gitti.

Yerini tatlı tatlı, kıpır kıpır isteklere terk etti.

Şu Hero ne güzel diyor yüreğim,

Savaşa gitmeden de onu severdin.

DON PEDRO

Yakında aşk sözlerin bir kitabı dolduracak,
Dinleyenleri bıktırarak.

Hero'yu seviyorsan yüreğinde kutsa.

Ben önce kıza açılırım, sonra babasına.

Hero da senin olur. Amacın bu değil mi?

Boşuna değil döktüğün diller.

CLAUDIO

Sevenin halinden nasıl da anlıyorsunuz!

Uçuk benzine bakıp görüyorsunuz, bu aşk acısı.

Sevgim birden alevlenmiş görünmesin diye,

Sözü biraz uzattım.

DON PEDRO

Sel kabarıp taşmıyorsa taş köprüye ne hacet.

Armağanın en güzeli işe yarayandır.

Mademki aşk derdine düştün,

Bu akşam maskeli balo varmış.

Senin kılığına girip,

Güzel Hero'ya Claudio olduğumu söylerim

Baş başa kalınca yüreğimi açar,

Anlattığım karşı konulmaz aşk öyküsüyle

Elini kolunu bağlarım.

Sonra babasına yaklaşıyorum,

Sonunda kız senin olur.

Haydi hemen kolları sıvayalım.

(*Çıkarlar.*)

2. Sahne

(Leonato girer, yaşlı bir adam olan ağabeyi Antonio ile karşılaşır.)

LEONATO

Ne haber ağabey? Yeğenim nerde? Senin oğlan çalgıcıları ayarlıyor mu?

ANTONIO

Tabii. Bunun için koşup duruyor. Ama sana müthiş haberlerim var, kardeşim. Düşünde bile görsen şaşar kalırdın.

LEONATO

İyi haberler mi?

ANTONIO

Görünüşe göre iyi. Hele sonu iyi gelsin. Prens'le Kont Claudio benim bahçede, ağaçların sık olduğu bir yolda yürürken konuştuklarına kulak misafiri olmuş adamlarımdan biri. Prens, Claudio'ya yeğenim Hero'yu sevdiğini açıklamış. Bu akşamki balonda senin kıza aşkını itiraf edecek. Razi olursa hemen senden isteyecekmiş.

LEONATO

Sana bunları anlatan aklı başında biri mi?

ANTONIO

Açıkgöz adamdır. Sana yollayayım kendin konuş.

LEONATO

Yoo, yoo. Gerçekleşinceye kadar bir düş olarak kalsın. Ama benim kızın kulağını bükeyim. Söylenenler doğru çıkarsa nasıl bir karşılık vereceğini şaşırtmasın. İstersen sen git de haberi yetiştir Hero'ya.

(Antonio'nun oğlu, yanında şarkıcı Balthasar ve başka görevliler olduğu halde sahneye gelir.)

Yeğenim, sana düşen görevi biliyorsun.

(Şarkıcıya.)

Haydi benimle gel dostum. Gecemizi şenlendirmek için hünerlerini göster. Aslan yeğenim, işimiz çok, sen de davran bakalım.

3. Sahne

(Piç Don John ile yandaşı Conrade girerler.)

CONRADE

Hayrola Lordum, ne'niz var? Aşırı bir kederle yüreğiniz kabarmış.

DON JOHN

Kederi besleyen kaynak taşınca yürek de kabarır.

CONRADE

Aklın sesine kulak veriniz.

DON JOHN

Ne yararı olur?

CONRADE

Derdinize hemen çare bulunmasa bile sabırla katlanmanızı öğütler.

DON JOHN

Sana şaşıyorum doğrusu. Hem Zühal yıldızı altında doğduğunu söylüyorsun, hem de iflah olmaz bir hastalığa gizemli bir şifa arıyorsun. Ne olduğumu gizleyemem. Efkar basınca kimsenin şaklabanlığına gülmem. Karnım acıkınca yerim, kimsenin keyfini beklemem. Uyku bastırınca uyurum, elalemde bana ne? Neşelenince gülerim, kimsenin sırtını sıvazlamam, kimsenin nabzına göre şerbet vermem.

CONRADE

Doğru olmasına doğru. Yine de dizginleri ele geçirmeden bunları uluorta söylemeyin. Ağabeyinize başkaldıralı çok olmadı. Daha sizi yeni bağışladı. Yumuşak bir hava estirmezsensiz yanında kök salamazsınız. Harman sonu, mevsimi iyi kollayanındır.

DON JOHN

Onun gölgesinde boy veren gül olacağıma, çalılıkta biten ısırgan olayım. Riyakârlıkla sevgi dileneceğime herkes beni hor görsün. Bu mizacıma daha çok uyar. Şunu bunu pohpohlayan efendiden bir adam olduğum söylenemez, ama açıksözlü bir bıçkın olduğum su götürmez. Bana ne kadar güvenildiği ağzıma taktıkları ağızlıktan, ne kadar özgürlük tanındığı ayağıma vurdukları prangadan belli. Kafesimde şakımaya hiç niyetim yok. Dişli olsam ısırırdım, özgür olsam gönlümün dilediğini yapardım. Ama şu ara ilişme bana, sakın beni değiştirmeye kalkma.

CONRADE

Hoşnutsuzluğunuz bir işe yarasa bari.

DON JOHN

Yaramaz olur mu, her işte onu kullanıyorum. Başka silahım kalmadı ki. Bak biri geliyor.

(Borachio girer.)

Ne haber Borachio?

BORACHIO

Müthiş bir ziyafetten geliyorum. Leonato, ağabeyiniz Prens'i krallar gibi ağırlıyor. Bu arada bir evlilik tasarlandığı kulağıma çalındı.

DON JOHN

Fitne fesat için kumpas kurmaya yarar mı acaba? Dertsiz başına dert arayan enayi de kimmiş?

BORACHIO

Kim olacak, ağabeyinizin sağ kolu.

DON JOHN

O züppe Claudio ha!

BORACHIO

Ta kendisi.

DON JOHN

Beyzadeye bak sen! Peki, kime göz koymuş?

BORACHIO

Kime olacak? Leonato'nun kızı ve mirasçısı Hero'ya.

DON JOHN

Şu yeni yetme amma da açığöz çıktı. Peki, sen nerden biliyorsun?

BORACHIO

Beni küf kokmuş odaları tütsülemek için tuttular. İşimi görürken Prens'le Claudio el ele içeri girmez mi? Baktım ciddi ciddi bir şeyler konuşuyorlar; duvar halısının arkasına saklandım. Hemen oracıkta karar verildi. Prens kendi adına Hero'ya kur yapacak. Kızın rızasını alınca Kont Claudio'ya verecek.

DON JOHN

Haydi durmayın, oraya gidelim. Bir fesat kumkuması için bulunmaz fırsat. Oünkü çocuk benim devrilmem sayesinde şana şerefe kavuştu. Başına bela açabilirsem sefam olsun. Sizler benden yana olacak mısınız sonuna kadar?

CONRADE

Lordum, ölmek var, dönmek yok.

DON JOHN

Öyleyse şu büyük şölene gidelim. Bana boyun eğdirdikleri için keyiflerine diyecek yoktur... Ah, şu aşçı benim kafadan olaydı. Haydi gidip ortalığı bir kolaçan edelim.

BORACHIO

Emredersiniz efendim.

(Çıkarlar.)

II. Perde

1. Sahne

(Leonato, Antonio, Hero, Beatrice, Margaret ve Ursula girerler.)

LEONATO

Kont John burada, yemekte değil miydi?

ANTONIO

Ben görmedim.

BEATRICE

O beyefendinin yüzünde kekremsi bir ifade var, ne zaman baksam bir saat midem ekşir.

HERO

Yaradılıştan karamsar.

BEATRICE

Don John ile Benedick arasında bir adam yaratılsa harika olurdu. Biri put gibi suspus duruyor, öbürü çalçene, susmak bilmiyor.

LEONATO

Öyleyse Sinyor Benedick'teki dilin yarısı Kont John'un ağzına konsa, Kont John'un yarı hüznü Sinyor Benedick'in yüzüne aksetse...

BEATRICE

Üstelik bacağı sağlam, ayağı çevikse, bunlara bir de dolgun kese eklenirse, dünyada elde edemeyeceği kadın yoktur. Kadının da gönlü varsa tabii.

LEONATO

Yeğenim, sende bu sivri dil oldukça koca bulamazsın.

ANTONIO

Şirret, huysuzun dik âlâsı!..

BEATRICE

Tanrı huysuz ineğe kısa boynuz takarmış. Ama dik âlâsına hiçbir şey takması gerekmez.

LEONATO

Öyleyse Tanrı senin başına boynuz takmayacak.

BEATRICE

Boynuz da, koca da yerinde dursun. Bana bir koca yollamadığı için sabah akşam diz çöküp şükürler

ediyorum. Tanrım, sakallı bir kocaya dayanamam. Oramı buramı kaba kaba yünler dalasın daha iyi.

LEONATO

Sakalsız bir kocaya varabilirsin.

BEATRICE

Öylesini ne yapayım? Kendi fistanlarımı giydirip nedime diye yanıma mı alayım? Sakallı adam artık delikanlı sayılmaz, tüysüz oğlansa erkek yerine konulmaz. Yaşlı başlısı bana yaramaz, bıyığı yeni terleyen beni almaz. En iyisi ayı oynatana yamaklık edip maymunlarını cehenneme götürürüm beş meteliğe.^[4]

LEONATO

Ne, sen cehenneme mi gideceksin?

BEATRICE

Yok canım, sadece kapısına kadar. Orada Şeytan, o koca kerata, başında boynuzlarıyla beni karşılıyor. Oo, hoş geldin Beatrice, diyor. Senin mekânın cennettir. Doğru cennete. Burası senin gibi kızlara göre bir yer değil. Ben de maymunları teslim edip doğru cennete gidiyorum. Ermiş Petros bana bekârların durağını gösteriyor. Yan gelip keyif çatıyoruz, sonsuza dek.

ANTONIO

(Hero'ya.)

Eh, yeğenim, herhalde baba sözü dinlersin.

BEATRICE

Hiç dinlemez olur mu? Kuzinimin görevi babasının karşısında bel kırıp, “Sizin istediğiniz gibi olsun babacığım” demektir. Bari varacağı adam yakışıklı biri olsa. Yoksa sevgili Hero, bir daha bel kırıp, “Benim istediğim gibi olsun” deyiver.

LEONATO

Yeğenim, umarım bir gün senin de çöpün çatılır.

BEATRICE

Allah yazdıysa bozsun. Erkekler balçıktan yoğrulduğu sürece istemem. Kilden bir heykele boyun eğmek bir kadının ağırına gitmez mi? Ya da bir kerpiç parçasına hesap vermek? Hayır amca, eksik olsun. Âdemoğulları benim kardeşlerimdir. Akrabayla baş göz olmayı günah sayarım.

LEONATO

Kızım, dediklerimi unutma. Prens sana bir ricada bulunursa emirleri olur.

BEATRICE

Sana usulüyle kur yapılmazsa kusuru müzikte ara. Prens fazla sıkıştırıyorsa hizaya getir. Ölçüyü

kaçırmasın, o sana ayak uydursun. Beni iyi dinle Hero, cilveleşme, evlilik ve pişmanlık İskoç dansına benzer. Bir adım ileri beş adım geri. Cilveleşme bölümü kıvrak, sıcak ve tempoludur. Düğün ağır aksak, aheste beste, usule uygun. Üçüncü bölümde sen pişman o pişman, sallan yuvarlan, beller bükülmüş, bacaklar titrek, mezarı boylayıncaya dek.

LEONATO

Kızım sen ne keskin gözlüsün böyle!

BEATRICE

Amcacığım, görünen köy kılavuz istemez.

LEONATO

Haydi açılın, ağabey, cümbüşe katılanlar geliyor.

(Herkes maskesini takar. Don Pedro, Claudio, Benedick, Balthasar, Don John, Borachio ve başkaları maskeli olarak bir davulla girerler.)

DON PEDRO

Bayan, bir dostla dans eder miydiniz?

HERO

Ayağınız hafif, yüzünüz güleç, ağzınız sıkıysa neden olmasın. Hele dilediğim zaman uzaklaşabilirsem.

DON PEDRO

Benimle birlikte mi?

HERO

Belki, gönlüm çekerse.

DON PEDRO

Gönlünüz ne zaman çeker acaba?

HERO

Yüzünüzü görünce hoşlanırsam. Ya lavta da kılıfı gibiyse, Tanrı korusun.

DON PEDRO

Maskem Philomen'in yüzü ama altında Jüpiter^[5] saklı.

HERO

Alçakgönüllü Philomen^[6]...

DON PEDRO

Şşş... Alçak sesle konuşun aşktan söz ederken.

(Onu kenara çeker.)

BALTHASAR

Kız, beni sevsen ne olur!

MARGARET

Sevmesem senin için daha iyi olur. Türlü türlü huylarım vardır.

BALTHASAR

Ne gibi?

MARGARET

Yüksek sesle dua ederim.

BALTHASAR

Daha iyi ya, duyanlar amin desin.

MARGARET

Tanrı bana iyi bir dansçı nasip etsin.

BALTHASAR

Amin.

MARGARET

Ama dans bitince gözüme görünmesin. Ya buna ne dersin, papaz kılıklı?

BALTHASAR

Pes derim.

URSULA

Tanıdım sizi, siz Sinyor Antonio'sunuz.

ANTONIO

Hiç de bile değil.

URSULA

Başınızı sallamanızdan bildim.

ANTONIO

Aslında onu taklit ediyorum.

URSULA

Hadi canım siz de, bizzat kendisi olmasanız kötü yanlarını bu kadar iyi kıvırabilir miydiniz? İşte onun kuru, buruşuk eli. Bana yutturamazsınız. Sinyorun ta kendisi.

ANTONIO

Halt etmişsin sen.

URSULA

Hadi hadi, şu parlak zekânız başka kimde var? Hiç benden kaçır mı? Erdemler gizlenemez. Boşuna nefes tüketmeyin, sizsiniz siz.

BEATRICE

Bana söylemeyecek misiniz, size kim dedi, kim?

BENEDICK

Kusura bakmayın, söyleyemem.

BEATRICE

Ya kim olduğunuzu?

BENEDICK

Şimdi olmaz.

BEATRICE

Demek burnum Kafdağı'ndaymış, zekâmın parlaklığını, “Yüz Neşeli Öykü”ye borçluymuşum. Bunlar Sinyor Benedick'in palavraları.

BENEDICK

O da kim?

BEATRICE

Sanırım onu çok iyi tanırsınız.

BENEDICK

Tanı mıyorum, inanın bana.

BEATRICE

Sizi hiç güldürmedi mi?

BENEDICK

Lütfen söyleyin, kim bu adam?

BEATRICE

Kim olacak, Prens'in soytarısı. Şaklabanlılık eden ahmağın biri. Neme lazım, ona buna iftira etmede üstüne yoktur. Yalnız ahlak düşkünleri ondan hoşlanır. İlgi çeken zekâsı değil maskaralılığıdır. Ona hem güler hem söverler, hem onunla eğlenir hem bir temiz döverler. Bu filoya katılmıştır mutlaka. Bordama bir yanaşsa hele...

BENEDICK

Bu beyle tanışırsam iletirim.

BEATRICE

Lütfen, lütfen. Benim üstüme cevherler yumurtlayacak yine. Gel gelelim hiç kimse kulak asmayacak. Gülen olmayınca da keyfi kaçacak. Artık iştahı kesilir. Bir keklik kanadı bile boğazından geçmez.

(Dans için müzik çalınır.)

Öncüleri izlesek...

BENEDICK

Her işte olduğu gibi.

BEATRICE

Beni doğru yola götürmezlerse ilk dönemeçte peşlerini bırakırım.

(Don John, Borachio ile Claudio'dan başka herkes çıkar.)

DON JOHN

Besbelli ağabeyim Hero'ya âşık olmuş. Babasını bir kenara çekmiş, meseleyi çıtlatıyor. Bayanlar Hero'yu izliyorlar. Ama bir tek maskeli erkek kalmış.

BORACHIO

Bu Claudio, halinden tavrından belli.

DON JOHN

Siz Sinyor Benedick değil misiniz?

CLAUDIO

İyi bildiniz.

DON JOHN

Siz ağabeyimin yakını, bağrına bastığı birisiniz. Hero'ya gönül vermiş. Yalvarırım onu vazgeçirin bu sevdadan. Kız bir prensin dengi olamaz. Sizin gibi dürüst adamdan bu beklenir.

CLAUDIO

Onu sevdiğini nerden biliyorsunuz?

DON JOHN

Seviyorum diye yeminler etti. Kendi kulağımla işittim.

BORACHIO

Ben de, ben de. Hemen bu akşam onunla gerdeğe girecekmiş.

DON JOHN

Haydi ziyafetin tatlılar faslına yetişelim.

(Don John ve Borachio çıkarlar.)

CLAUDIO

Benedick'in ağzından karşılık verdim.

Ama acı haberi duyan Claudio'nun kulakları,

Kendi adına diller dökmüş Prens.

Her konuda güvenilir dostluğa

Ama konu aşk oldu mu asla.

Âşık konuşsun kendi diliyle,

Kendi gözüyle iletsin sevgisini,

Güvenmesin hiçbir aracıya.

Güzellik öyle bir büyücü ki

Adamın kanına işler, dostluk vefa unutulur gider.

Saat başı kanıtlanır bu, bilirdim.

Nasıl olduysa oldu, unutuverdim.

Elveda Hero.

(Benedick girer.)

BENEDICK

Kont Claudio?

CLAUDIO

Evet, benim.

BENEDICK

Benimle gelir misin?

CLAUDIO

Nereye?

BENEDICK

Bir salkım söğüde. [\[7\]](#) Bükülen boynuna söğüt dalından bir çelenk geçireyim. Prens, Hero'yu elinden aldı.

CLAUDIO

Alsın da hayrını görsün.

BENEDICK

Şimdi celepler gibi konuştun. Malı elden çıkarınca öyle derler. Prens'ten böyle bir dalavere bekler miydin?

CLAUDIO

Yalvarırım, rahat bırak beni.

BENEDICK

Körlemesine vuruyorsun. Haylaz oğlana etini kaptırmışsın, haber vereni dövüyorsun.

CLAUDIO

Susmazsan çeker giderim.

(*Çıkar.*)

BENEDICK

Vah vah, yaralı kuş. Şimdi diz boyu otların arasına gizlenecek. Gel gelelim şu Bayan Beatrice'e ne demeli? Beni hem tanısin hem tanımazdan gelsin. Prens'in soytarısı, öyle mi? Neşeli olduğum için böyle bir sıfat bana yakıştırılır belki. Yoo, kendime haksızlık ediyorum. Böyle bir şöhretim yok. Bunlar Beatrice'in başının altından çıkıyor. Hırçın kız, kendi adice iftiralarını dünyaya mal ediyor. Ben de ondan hıncımı alırım.

(*Don Pedro, Leonato ve Hero ile girer.*)

DON PEDRO

Oo Sinyor, Kont nerede, onu gördünüz mü?

BENEDICK

Doğrusunu isterseniz Lordum, bendeniz boşboğazlık ettim. Onu gördüğümde ıssız topraklardaki bir av kulübesi gibi hüznüydü. Ona dedim ki, sanırım boş konuşmadım, efendimiz bu genç bayanın gönlünü fethetti. Haydi salkımsöğüde gidelim, ya bükük boynuna bir çelenk örelim ya da sırtına

indirilecek bir kamçı keselim.

DON PEDRO

Kamçı mı? Suçu neymiş?

BENEDICK

Tez canlı bir okul çocuğunun toyluğu. Bir kuş yuvası bulunca öylesine sevinir ki, arkadaşına göstermeden duramaz. Arkadaşı da çalar yuvayı.

DON PEDRO

Güven göstermeyi hata mı sayıyorsun? Asıl hata yuvayı çalanda.

BENEDICK

Yanlış anlamadımsa yuvayı çalan da sizsiniz, kamçıyı hak eden de.

DON PEDRO

İçindeki kuşa ötmeyi öğretip sahibine geri verecektim.

BENEDICK

Yuvadaki kuş şarkınızı öğrendiyse, doğru söylüyorsunuz efendim.

DON PEDRO

Lady Beatrice'in seninle paylaşacak kozu var. Dans ettiği centilmenin dediğine göre, kendisine türlü cefalar ediyormuşsun.

BENEDICK

Ben mi? Bana yaptığı haksızlıklar karşısında sabır taşı çat diye çatlardı. Tek yeşil yaprağı kalmış bir meşe dile gelir de karşılık verirdi. Yüzümdeki maske bile canlanıp, ağzının payını verirdi bunca maskaralık karşısında. Ben neymişim, neymişim? Prens'in soytarısı. Üstelik kasvetli bir kış günü kadar can sıkıcı; inanılmaz bir hünerle alay üstüne alay yağdırdı. Sanki bütün bir ordu beni hedef almış da veryansın ediyordu. Her sözü bir hançer gibi bağrıma saplandı. Soluğu da sözleri kadar ağır olaydı çevresinde kimse sağ kalamazdı. Ta kutup yıldızına kadar zehirledi havayı. Âdem günah işlemeyi bilmeden sahip olduğu ne varsa, bu hatuna bağışlansa yine evlenmezdim onunla. Herkül'ü bile şişte kebab ederdi, hem de o koskoca sopasını ktır ktır kestirip ateşe attırdıktan sonra. Beatrice'ten söz etmeyin. Dışı sizi yakar içi beni. O cehennemlik Ate^[8], bir hanım kisvesine bürünmüş. Kötü ruhları defeden bir bilge kişi gelse de, bu ecinniye şifaya kavuştursa. Bu kadın buradayken kafasını dinlemek isteyen cehenneme sığınır. Bu yüzden insanlar günah üstüne günah işliyor. O nerde, gürültü patırtı, hırgür, karmaşa orda.

(Claudio ile Beatrice girerler.)

DON PEDRO

Bakın, geliyor.

BENEDICK

Prens hazretleri beni dünyanın öbür ucuna gönderecek bir görev vermezler mi? Emredin kıtalar aşayım. Asya'nın en uzak köşesinden bir altın kürdan getireyim. Kayıplara karışan Kral Prestor'un ayak ölçüsünü alayım, Çin imparatoru Çom'un sakalından bir kıl koparayım. Bu Harpi'yle^[9] bir çift laf edeceğime Pigmeler ülkesine elçi gideyim. Kulunuza bir emriniz yok mu?

DON PEDRO

Yok, tatlı sohbetinden gayrı bir şey istemem.

BENEDICK

Aman Tanrım, işte midemin kaldırmadığı bir taam. Dilden hiç mi hiç hoşlanmam.

(Çıkar.)

DON PEDRO

Buyurun Bayan, Sinyor Benedick'in kalbini yitirdiniz.

BEATRICE

Doğru efendimiz, bir zamanlar bana kalbini vermişti. Bire karşı iki kalple karşılık buldu. Ama hileli zarla kazandığı için kaybetmiş sayabilirsiniz beni.

DON PEDRO

Sırtını yere getirdiniz Bayan, sırtını yere getirdiniz.

BEATRICE

O benim sırtımı yere getirmesin de. Bir sürü küçük budala peydahlamak istemem. Kont Claudio'yu getirmemi buyurmuştunuz. İşte getirdim.

DON PEDRO

Aa, nasılsınız Kont, neden böyle mahzunsunuz?

CLAUDIO

Mahzun değilim Lordum.

DON PEDRO

Neyiniz var? Hasta mısınız?

CLAUDIO

Değilim efendim.

BEATRICE

Kont ne kederli ne hasta, ne neşeli ne yasta, yalnız benzi limon gibi sararmış. Nedeni kıskançlık.

DON PEDRO

Benzinin attığı doğru ama kıskançlığa kapılması için hiçbir neden yok. İşte Claudio senin adına kur yaptım. Güzel Hero'nun gönlü oldu. Durumu babasına açtım. Onun da onayı alındı. Sana düğün gününü belirlemek kaldı. Tanrı'dan size mutluluklar dilerim.

LEONATO

İşte kızım. Onunla birlikte bütün servetim de sizin. Prens hazretleri ikinizi birleştirdi. Hayır duamız sizinledir.

BEATRICE

Kont, dilini mi yuttun, sıra sende.

CLAUDIO

Mutluluktan dilim tutuldu. Daha az sevinçli olaydım dile getirebilirdim bu sevinci. Lady, siz nasıl benimseniz ben de sizinim. Bu alışverişle dünyalar benim oldu.

BEATRICE

Konuş Hero. Senin de dilin tutulduysa bir öpücükle onun ağzını kapa. O da konuşmasın.

DON PEDRO

Gerçekten de şen şakrak bir gönlünüz var Bayan.

BEATRICE

Doğru Lordum. Bu deli gönül coşar, keder fırtınalarının bile üstünden aşar. Kuzinim kulağına sevgi sözleri fısıldıyor.

CLAUDIO

Doğru kuzinim.

BEATRICE

Tanrım, sen büyüksün, yeni bir akraba çıktı başımıza. Dünyada herkes eşini buluyor. Benden başka. Güneşten kararmışım, bahtım da kara. Bir köşeye oturup feryadı bassam: “Bana bir koca yok mu?”

DON PEDRO

Bayan Beatrice, istediğiniz koca olsun. Ben size bulurum.

BEATRICE

Ama babanızın tezgâhından çıkmış olsun. Efendimizin kendilerine benzer bir kardeşleri yok mu? Babanız harika kocalar üretmiş. Yeter ki bir kızın yoluna çıksın.

DON PEDRO

Beni alır mısınız Bayan?

BEATRICE

Almam Lordum. Meğerki sıradan günler için bir başkasını bulayım. Siz gündelik giyim için fazla görkemlisiniz, pahalıya patlarsınız. Beni bağışlayın efendim, yaradılışım böyle. İşim gücüm eğlence. Sözlerim ipe sapa gelmez.

DON PEDRO

Susarsanız hatırım kalır. Size böyle neşeyle şakımak yakışıyor. Besbelli neşeli bir saatte doğmuşsunuz.

BEATRICE

Annem avaz avaz bağırmış ama. Gel gelelim tam o sırada gökte bir yıldız dans etmiş. Ben o yıldızın altında doğmuşum. Kuzenler, Tanrı size bol bol mutluluk versin.

LEONATO

Yeğenim, sana tembih ettiğim işlerle ilgilenecek misin?

BEATRICE

Ah, beni hoş görün amcacığım.

(Don Pedro'ya.)

İzninizle efendim.

(Çıkar.)

DON PEDRO

Tanrım, ne hayat dolu bir kadın.

LEONATO

Onda gam kasavet aramayın, efendim. Ancak uykusunda yüzü gülmez. Hatta kızımın dediğine göre, rüyasında mutsuz olduğunu görse bile kahkahalar atarak uyanırmış.

DON PEDRO

Koca lafını işitmek bile istemiyor.

LEONATO

Kendisine talip olanları alaya alıp birer birer kaçırıyor.

DON PEDRO

Benedick için bundan âlâ bir eş bulunmaz.

LEONATO

Lordum, Lordum, bir hafta evli kalsalar, çene yarışından cinnet getirirlerdi.

DON PEDRO

Kont Claudio, kiliseye ne zaman gidiyorsunuz bakalım?

CLAUDIO

Yarından tezi yok Lordum. Aşk törenleri tamamlanıncaya kadar zaman koltuk değnekleriyle yürür.

LEONATO

Pazartesi'den önce olmaz sevgili oğlum. Sadece bir haftamız var. Her şeyin gönlümce hazırlanması için bu bile yetmez.

DON PEDRO

Haydi Claudio, sabırsızca başını sallayıp durma. İnan bana zamanın nasıl geçtiğini anlamayacağız. Ben bu arada Herkül'ün işlerinden birini yükleneceğim.. Sinyor Benedick ile Sinyorina Beatrice arasında bir sevgi dağı yaratmak, bu ikisini evlilik bağıyla birleştirmek... Siz vereceğim talimata uyarsanız, başaracağıma hiç şüphem yok.

LEONATO

Bu iş on gecelik nöbete de patlasa sizden yanayım Lordum.

CLAUDIO

Ben de efendim.

DON PEDRO

Ya siz tatlı Hero?

HERO

Kuzininim iyi bir koca bulması için elimden geleni yaparım.

DON PEDRO

Bence Benedick umutsuz bir koca adayı değil. Kendisini şöyle övebilirim: Soylu bir yaratılışı var, yiğitliği sınanmış, dürüstlüğü kanıtlanmış. Kuzininizin Benedick'e âşık olması için nasıl nabzına göre şerbet vereceksiniz, size bir bir anlatayım.

(Leonato ile Claudio'ya.)

İkinizin yardımıyla ben Benedick'in gözünü boyayacağım. Zekâsı kavi, midesi netameli de olsa, Beatrice'e sırılsıklam âşık olacak. Bunu başarabilirsek Cupido'nun okçuluğu sıfırı tüketir. Aşk tanrıları bizler oluruz. Şanı şerefi bize geçer. Gelin nasıl dümenler çevireceğimizi anlatayım.

(Çıkarlar.)

2. Sahne

(Don John ile Borachio girerler.)

DON JOHN

Demek böyle. Kont Claudio, Leonato'nun kızıyla evleniyor.

BORACHIO

Öyle efendim, ama ben bu işe engel olabilirim.

DON JOHN

Herhangi bir engel, herhangi bir set, herhangi bir musibet bana ilaç gibi gelir. Bu adam beni illet ediyor. Pişmiş aşına su katarsam yüreğim yağ bağlar. Nasıl durdurabilirsin bu evliliği?

BORACHIO

Namusluca bir yol tutmam tabii. Ama saman altından su yürütürüm. Kimse yaptığım namussuzluğu çıkmaz.

DON JOHN

Anlat kısaca.

BORACHIO

Sanırım, efendimize bir yıl kadar önce söylemiştim. Hero'nun nedimesi Margaret'le aram pek iyidir. Hatunun gönlü bende.

DON JOHN

Hatırlıyorum.

BORACHIO

Gecenin herhangi bir saatinde hanımının penceresinden bakabilir, benim hatırım için.

DON JOHN

Bakmış da ne olmuş? Hayat yok bu tasarıda. Bu yüzden hayatları mı kayar?

BORACHIO

Bu evlilik yatar. Ama sizin zehrinizi akıtmanız şartıyla. Ağabeyiniz Prens'i bir köşeye çekin, o şerefli Claudio'yu evlendirmekle namusunu beş paralık ettiğini, çünkü Hero'nun lekelenmiş, kirletilmiş bir mal olduğunu söyleyin.

DON JOHN

Bundan ne kârım olur?

BORACHIO

Prens'i aldatmak, Claudio'yu üzmek, Hero'yu mahvetmek, Leonato'yu öldürmek. Daha ne istersiniz?

DON JOHN

Öyle garaz besliyorum ki bu adamlara, elimden geleni ardıma koymam.

BORACHIO

Öyleyse hiç durmayın. Don Pedro ile Claudio'yu yalnız yakalayın. Hero'nun beni sevdiğini bildiğinizi söyleyin. Güya ikisinin de zarara uğramaması için çırpınıyorsunuz. Bu evliliği ayarlayan ağabeyinizin onuru, arkadaşının ünü tehlikede. Bu kız bozuntusu onları fena kandırmış. Tabii hiçbir kanıt görmeden bunlara inanmayacaklar. Ama kanıtları gözlerine sokarız. Beni kızın penceresinde görecekler. Margaret'i Hero diye çağıracağım. Margaret^[10] bana Claudio deyecek. Bu gece düğünden önce bu manzarayı gözleri önüne sereriz. Bu arada Hero'nun orada olmaması için de bir dalavere çeviririm. Hero'nun ihanetine inanılınca kıskançlık gözleri döndürür, bütün hazırlıklar suya düşer.

DON JOHN

Haydi işe giriş bakalım. Sonuna kadar git. Ben arkada olacağım. Kurnazlığı elden bırakma. Bu işin ucunda bin duka var.

BORACHIO

Siz suçlamada ısrarlı olun. Ben şeytana külahını ters giydiririm.

DON JOHN

Ben hemen gidip düğün gününü öğreneyim.

(Çıkarlar.)

3. Sahne

(Benedick yalnız girer.)

BENEDICK

Hey, evlat!

ÇOCUK

Buyrun efendim.

BENEDICK

Yatak odamın penceresinde bir kitap var. Onu al, buraya bahçeye gel.

ÇOCUK

Şıpınışi burdayım.

BENEDICK

Yo, önce al sonra gel.

(Çocuk çıkar.)

Ne tuhaf değil mi, bir başkası aşka duçar olunca, nasıl şaşkına döndüğünü gören, böyle çılgınlıkları alaya alan bir adam, aşk kapısını çalmasın, nasıl el âlemin maskarası oluyor. Al işte Claudio. Eskiden davulsuz borazansız müziğe kulak asmazdı. Şimdi flütlerle tefler kulağını okşuyor. Eskiden iyi bir zırh görmek için on millik yol teperdi, şimdi yeni bir tunik tasarlamak için on gece uykusu kaçıyor. Namuslu bir adam, dürüst bir asker gibi dümdüz, dosdoğru konuşurdu. Şimdi başımıza edip kesildi. Aman efendim, ne kelimeler, ne cümleler, bir edebiyat şöleni, gel de çık işin içinden. Gülme komşuna gelir başına. Benim de başıma gelir mi? Sanmıyorum. Aşk beni salak yapamaz. Bir kadın güzelmiş, sıkı dururum, bir başkası akıllıymış, kılım kıpırdamaz, bir başkası erdemliymiş, umrumda olmaz. Bütün erdemler bir kadında toplanmadıkça gözüme giremez. Önce, zengin olacak, bu kesin, güzel değilse yüzüne bakmam, akıllı değilse yanına varmam, iffetsizle işim yok. İyi huylu olacak, n'etmeli güzel huy olmayınca. Soylu değilse üstünde durmam, bir melek olsa bile. Sözü sazi çekilir bir hatun. Saç rengi kudretten. Ha, Prens'le Monsieur l'Amour teşrif ediyorlar. Ağaçların ardına saklanayım.

(Don Pedro, Leonato, Claudio girerler.)

DON PEDRO

Gelsenize, şu müziğe kulak verelim mi?

CLAUDIO

Tabii Lordum. Gece ne kadar sakin, ahengin letafeti duyulsun diye sükût ediyor sanki.

DON PEDRO

Benedick'in nereye saklandığını gördün mü?

CLAUDIO

Gördüm efendim. Müzik durdu. Tilkiye tuzak kuralım.

(Balthasar müzikle girer.)

DON PEDRO

Gel bakalım Balthasar, şu şarkıyı bir daha söyle.

BALTHASAR

Böyle bet bir ses şarkıyı bir daha katletmesin.

DON PEDRO

Bu kadar alçakgönüllü olman gereksiz. Lütfen söyle şarkıyı, beni yalvartma.

BALTHASAR

Sizi yalvartmak ne haddime. Sevgiliye yalvaranlar şarkılarını söylemeden duramazlar, ona layık görmeseler de yeminlerle aşklarını ilan ederler.

DON PEDRO

Haydi gel buraya, lafı uzatacaksan derdini notalara dök.

BALTHASAR

Ama uyarmadı demeyin, notalarım sizden geçer not alamaz.

DON PEDRO

Haydi dökülsün ezgiler, başla.

BENEDICK

Ah, göksel ezgiler! Şimdi ruhlar kanatlanacak. Koyun bağırsağından birkaç tel, insan ruhunu bedeninden uğratacak. Av borusunun sesi kulağıma daha hoş gelir.

BALTHASAR

(Şarkı söyler.)

Ah ile vah ile sararıp solma

Yazık şu geçirilen ömre yazık

Erkek vefa ne gezer hanımlar

Bozuk hepsinin mayası bozuk.

Bir ayak denizde bir ayak kıyıda

Sözünde duranı var mı acaba?

Çekip gidecekmiş, gitsin aldırma

Ah çekme ardından o da mı tasa?

Bak keyfine, eğlencene

Gönlüne nurlar saçılsın

Güldükçe bahtın açılsın

Keyif senin kime ne?

Yetmedi mi şu iç geçirmeler

İç bayıltan şarkılarla ezgiler

Erkekte vefa hiç görülmemiş ki

İlk ağaçta ilk yaprak biteli beri.

Kendini talihli say

Kendini talihli say

Tuttur şen bir nakarat

Ninanay da ninanay.

DON PEDRO

İyi bir şarkı doğrusu.

BALTHASAR

Ama şarkıcı kötü efendim.

DON PEDRO

Yo, yo, pekâlâ idare eder.

BENEDICK

Böyle havlayan bir köpek olsa onu asarlardı. Umarım şu bet ses uğursuzluk getirmez. Kuzgunun sesi musibet de olsa buna yeğ tutardım.

DON PEDRO

Hey, dinle Balthasar. Yarın akşama şöyle esaslı bir müzik bulacaksın. Bayan Hero'nun penceresi altında çalacağız.

BALTHASAR

Baş üstüne efendim, elimden geleni yaparım.

(Balthasar müzisyenlerle çıkar.)

DON PEDRO

Göreyim seni, güle güle. Yaklaşın Leonato, bugün bana ne demiştiniz? Yeğeniniz Beatrice, Sinyor Benedick'e gönlünü mü kaptırmış?

CLAUDIO

(Alçak sesle.)

Haydi atışa devam. Kuş orada.

(Yüksek sesle.)

Bu bayanın bir erkeği sevebileceği aklımdan bile geçmezdi.

LEONATO

Benim de, benim de. Kalksın da Sinyor Benedick'e âşık olsun. Görünüşe bakılırsa nefret ettiği adama. Gel de şaşma buna.

BENEDICK

Olacak şey mi bu? Rüzgâr başka yönden mi esiyor?

LEONATO

Doğrusunu isterseniz Lordum, ne diyeceğimi şaşırdım. Beatrice ona çılgınca âşık olmuş. Akıllara zarar.

DON PEDRO

Belki de kendine âşık süsü veriyordur.

CLAUDIO

Evet, bu da olabilir.

LEONATO

Ne? Aşk sahte mi diyorsunuz? Gerçek bir tutku bu. Yalancı bir tutku benzer mi gerçek tutkuya?

DON PEDRO

Nasıl tutku belirtileri gösteriyor?

CLAUDIO

(Leonato ile Don Pedro'ya.)

Oltaya bolca yem koyun, balık yutacak.

LEONATO

Nasıl, belirtiler mi dediniz? Halini görseniz yüreğiniz burkulur. Kızımın neler anlattığını bir işitseniz...

CLAUDIO

Ya, neler neler?

DON PEDRO

Nasıl, nasıl olur? Aklım durdu. Öyle metin bir ruhu var ki, bütün aşk hamlelerine karşı koyar sanıyordum.

LEONATO

Alın benden de o kadar. Yenik düşmeyeceğine yemin edebilirdim. Özellikle Benedick'e karşı.

BENEDICK

Buna bir hile, bir dalavere diyebilirdim. Ama böyle bir düzenbazlık, saçı sakalı ağarmış saygın bir kişiden beklenir mi?

CLAUDIO

(Leonato ile Don Pedro'ya.)

Zokayı yuttu, devam edin.

DON PEDRO

Sevgisini Benedick'e açtı mı?

LEONATO

Hayır. Ölürüm de açmam diyor. Bunun için azaplar içinde kıvranıyor.

CLAUDIO

Bu doğru işte. Kızınız da aynı şeyi söyledi. Ne demiş biliyor musunuz? Ona bunca hakaretler yağdırdıktan sonra oturup da aşk mektubu mu yazayım?

LEONATO

Böyle demiş ama yazmadan da duramamış. Gecede yirmi kez kalkıyor, geceliği sırtında oturup bir name döktürüyormuş. Kızım bunları bize anlattı.

CLAUDIO

Name dediniz de aklıma geldi. Kızınız onun tuhaf bir davranışını görmüş.

LEONATO

Ha, sahi. Kız çarşaf gibi kâğıda yazdığı nameyi gözden geçirirken, kıvrımları arasında Beatrice ile Benedick üst üste gelivermiş.

CLAUDIO

Aynen...

LEONATO

Beatrice mektubu bin parça edip kendine ileniyor: Beni hor gorecek bir adama bunları yazmak ne yyzzlk, ne iffetsizlik. Onu kendim gibi bilirim. Bana bunları yazsa boyunun ölçüsünü alırdı. Benedick'i sevsem de küçük görürdüm.

CLAUDIO

Ondan sonra da dizüstü çöküp alıyor, sızlıyor, hıçkırıklarla sarsılıyor, gsn yumrukluyor, saçlarını yoluyor. Bir yandan küfürler savururken, bir yandan dualar ediyor. Ah sevgili Benedick, Tanrım sen bana sabırlar ihsan eyle...

LEONATO

... diye haykırıyor. Kızım bir bir aktardı. Beatrice yle kendinden geçmiş ki, canına kıyar diye fena halde korkmuş Hero. Kelimesi kelimesine doğru.

DON PEDRO

Kız kalbini amıyorsa, Benedick'in başka bir yoldan öğrenmesi iyi olurdu.

CLAUDIO

Neye yarar? Adam bunu alaya alır, kızcağızı canından bezdirirdi.

DON PEDRO

Böyle bir halt ederse keratayı asmak vacip olur. Harika bir kız. Tatlı mı tatlı, temiz mi temiz, üstünde hiçbir kuşkunun gölgesi yok.

CLAUDIO

Çok da erdemli, çok da akıllı.

DON PEDRO

Her konuda kafası işliyor, yalnız Benedick'i sevme dışında.

LEONATO

Ah efendim, gençtir, kanı kaynıyor. Gençlikte akılla tutku savaşınca onda dokuz deli kan baskın çıkar. Kızcağıza acıyorum. Hem amcası hem vasisi olarak üzülmemek elimde mi?

DON PEDRO

Keşke bana böyle tutulaydı. Her şeyi bir yana bırakır onu can yoldaşım, öbür yarım yapardım. Lütfen bunu Benedick'e iletiniz, bakalım ne diyecek?

LEONATO

İyi olur mu acaba?

CLAUDIO

Hero'ya sorarsan Beatrice için ölümden kurtuluş yok. Benedick onu sevmezse ölmüş, kendi aşkını ilan ederse ölmüş, adam sevgisine karşılık verirse yine ölmüş. Eski huysuzluğundan vazgeçmek de ölümden betermiş.

DON PEDRO

Aferin kıza, körpe sevgisini Benedick'e açarsa büyük bir olasılıkla aşağılanacak. Herif ukalanın biri.

CLAUDIO

Bence çok düzgün bir adam.

DON PEDRO

Eh, görünüşe bakarsan yakışıklı sayılır, kalıp kıyafet yerinde.

CLAUDIO

Allah için, çok da zeki.

DON PEDRO

Zaman zaman zekâvet parıltıları saçmıyor değil.

CLAUDIO

Bence aynı zamanda yürekli.

DON PEDRO

Hector'dan^[11] aşağı kalmaz doğrusu. İş kavgaya dökülünce zekice sıyrılmasını bilir ya da Tanrı'dan korkan biri gibi dövüşür.

LEONATO

Tanrı'dan korkan barışı ister. Savaşa zorlanırsa elbette ürkerek silaha sarılacaktır.

DON PEDRO

Doğru, adamda Allah korkusu var. Zaman zaman yüksekten atmasına bakmayın. Yeğeninize acıdım. Gidip Benedick'i arasak da, ona Beatrice'in sevgisinden söz etsek, ne dersiniz?

CLAUDIO

Sakın ha. Bırakın kız iradesini kullanıp bu sevdadan vazgeçsin Lordum.

LEONATO

Ne mümkün. Korkarım bu gidişle yüreğine dert olacak, üzüntüden tükenecek yeğenim.

DON PEDRO

Pekâlâ, bakalım kızınız daha neler söyleyecek. Hele arası biraz soğusun. Benedick'i severim. Keşke kendine tarafsız bir gözle baksa da, bu kadar iyi bir kadına layık olmadığını görse.

LEONATO

Lordum, gidelim mi? Yemek hazır.

(Uzaklaşırlar.)

CLAUDIO

Bundan sonra kıza çılgınca âşık olmazsa, bana da Claudio demesinler.

DON PEDRO

(Leonato'ya.)

Şimdi Beatrice'i de aynı ağa düşürmeli. Bunu kızınızla nedimleri yapacak. Asıl cümbüş ne zaman biliyor musunuz? Biri ötekinin kendisine taptığına inandığı sırada, işin iç yüzünü öğrendikleri zaman orda bulunup seyrine bakmalı. Tam bir pandomima kopacak. Haydi, Beatrice'i yollayalım, Benedick'i yemeğe çağırsın.

(Don Pedro, Leonato ve Claudio çıkarlar.)

BENEDICK

(Öne gelerek.)

Bu bir tuzak olamaz. Adamlar hayıflanarak konuştular. Gerçeği Hero'dan öğrenmişler. Beatrice için üzülüp duruyorlar. Bana âşık ha! Öyleyse bu aşk karşılıksız kalmamalı. Beni nasıl kınadıklarını işittim. Onun beni sevdiğini görürsem gururlanmışım. Kız bunu belli etmektense ölmeyi yeğ tutarmış. Evlenmeyi hiç düşünmemiştim. Artık kibirli görünmemeli. Hatalarını öğrenip düzeltmeye çalışanlara aferin. Kız güzel diyorlar. Doğru, buna ben de şahidim. Aynı zamanda iffetli. Aksini söyleyemem. Akıllı diyorlar, beni sevmek dışında. Doğrusu bu akıllı olduğunu kanıtlamaz ama ona aptal damgası da vurulamaz. Çünkü Beatrice'e âşık oluyorum, hem de sırılsıklam. Öyle uzun zamandır evliliğin aleyhinde atıp tuttum ki artık takılmalar, kinayeler gırla gidecek. Ne yapalım zevkler değişemez mi? Adam gençliğinde ete düşkündür de yaşlılığında gözü görmek istemez. Nükteler, hicivler taşlamalar, beynin bu kâğıttan okları adamı korkutup gönlünce yaşamasına engel olabilir mi? Olamaz. Dünyadaki insanlar çoğalmalı. Bekâr öleceğimi söylediğimde evleninceye kadar yaşamayı beklemiyordum ki. İşte Beatrice geliyor. Bugün güzelliği üstünde. Seven bir kadının hali başka.

BEATRICE

Sizi yemeğe çağırmak için zor bela gönderildim.

BENEDICK

Güzel Beatrice, teşekkürler, size zahmet oldu.

BEATRICE

Ne zahmeti. Teşekkür etme zahmetine değmez. Gocunsam hiç gelmezdim.

BENEDICK

Demek bu haberi getirmek bir zevk sizin için.

BEATRICE

Ne zevki, sizin bıçağın keskin ucuyla bir karganın başını uçurmanız kadar zevkli. Bugün iştahınız yerinde değil galiba Sinyor. Hoşça kalın.

(*Çıkar.*)

BENEDICK

Bak hele. “Sizi yemeğe çağırmak için zor bela gönderildim.” Bunda çift anlam var. “Teşekkür etme zahmetine değmez.” Yani benim sizin için katlanacağım herhangi bir zahmet, bir teşekkür hükmündedir. Bu kıza acımazsam alçağım, bu kıızı sevmezsem çıfıtım. Gidip bir tasvirini alayım.

(*Çıkar.*)

III. Perde

1. Sahne

(Hero ve iki nedimesi, Margaret ile Ursula girer.)

HERO

Sevgili Margaret, bir koşu salona git.

Kuzinim Beatrice orda Prens ve Claudio ile konuşuyor.

Ursula'yla bahçede dolaştığımızı kulağına fısıldayıver.

Konuştuklarımıza kulak misafiri olduğunu,

Sadece kendisinden söz ettiğimizi söyle.

Gizlice kafesli kameriyeye gelip kulak kabartsın.

Tıpkı prenslerin şımarttığı gözdelerin

Kendilerine can veren efendilerini reddetmesi gibi

Güneşte büyüyen hanımellerinin güneşi engellediği

Kameriyede gizlenip sözlerimize kulak versin.

İşte sana düşen görev. Sakın aksatma. Bizi yalnız bırak.

MARGARET

Hemen gönderirim onu. Merak etmeyin.

HERO

Şimdi Ursula, Beatrice gelince,

Burada bir aşağı bir yukarı dolaşırken biz,

Benedick'ten, yalnız Benedick'ten söz edeceğiz.

Ben adını anar anmaz, adamı göklere çıkar.

Bense Beatrice'in aşkıyla nasıl çaresiz

Dertlere düştüğünü söyleyeceğim.

Cupido yok mu, o aşk tanrısı denen bızdık

Oklarıyla yaralarken böyle masallardan güç alır ne yazık.

(Beatrice girer.)

Şimdi başla,

Bak, Beatrice nasıl kızkuşu gibi sekerek geldi.

Konuşmalarımızı dinlemek için kulak kesildi.

URSULA

Avcılıkta nedir en zevkli an?

Balık altın kürekleriyle gümüş dereyi

Yara yara gelip zokayı oburca yuttuğu zaman.

Biz de Beatrice için atalım oltamızı.

Şimdiden hanımelleri arasına yatmış,

Kulağı kırışte bekliyor.

Gönlünüzü ferah tutun, ben neler diyeceğimi bilirim.

HERO

Yanına yaklaşalım da

Kulağına dolduracağımız o lezzetli, o kandırıcı yemin zerresi boşa gitmesin.

(Kameriyeye yaklaşırlar.)

Yo, yo Ursula. Bizim kızın burnu Kafdağı'nda.

Bir dişi atmaca kadar gururlu ve vahşi.

URSULA

Emin misiniz Madam,

Benedick, Beatrice'e böylesine âşık olabilir mi?

HERO

Prens'le yeni nişanlım âşık diyorlar.

URSULA

Bunu kendisine açmanız için ricada bulundular mı?

HERO

Bu sırrı ifşa etmemi istediler.

Ama kulaklarını büktüm. Benedick'i seviyorsanız,

Söyleyin bu sevgiyi yensin.

Beatrice'e renk vermesin dedim.

URSULA

Neden böyle yaptınız? Bu beyefendi layık değil mi

Beatrice'le mutluluk yatağını paylaşmaya?

HERO

Ah, aşk tanrısı! Bir erkeğe verilecek her şeye layık.

Gel gör ki Beatrice'deki yürek, yürek değil taş parçası.

Gözleri kibirle parlar, herkese tepeden bakar.

Kendi aklından üstün akıl yok ona sorarsan.

Kimseleri sevemez, öylesine kendine hayran.

URSULA

Doğru söze ne denir?

Adamın aşkını bilmesin en iyisi.

Yoksa alaya alır.

HERO

Haklısın. Adamın biri Beatrice'in diline düşmesin.

Ne denli akıllı, soylu, genç ve yakışıklı olursa olsun,

Her erdemine bir kulp takar.

Akça pakçaysa keşke hemşirem olsaydı der.

Esmerse kara canavar diye kara çalar.

Uzunsa küt kafalı bir kargı,

Kıysaysa bir akik mühüre işlenmiş bücür,

Konuşkansa bir rüzgâr horozu,

Suskunsa hantal mı hantal bir kütüktür.

Hepsini ters yüz ediverir

Doğrulukmuş, erdemmiş, üstünde duran kim?

URSULA

Sen durmadan ona kusur bul, buna kusur bul, yakışır mı?

HERO

Beatrice'in bu garip davranışları hoş kaçmıyor.

Ama kim ona söylemek cüretinde bulunabilir?

Hem ağzımı açacak olsam, artık alayın bini bir paraya.

Nükte üstüne nükte yapar, beni gülmekten çatlatır.

Bırakalım, Benedick örtülü bir ateş gibi için için yansın,

Ahlarla vahlarla tükensin. Gıdıklanarak ölmek kadar

Kötü bir sondan, istihzayla can vermekten kurtulsun.

URSULA

Yine bir ağzını arayın, bakalım ne diyecek?

HERO

Olmaz. Benedick'e gidip bu tutkuya karşı

Savaşmasını söylemek daha iyi.

Kuzinime birkaç usturuplu iftira atarım.

Kötü sözler nasıl zehirler sevgiyi, bilen bilir.

URSULA

Ooo, kuzininize böyle bir haksızlık yapmayın.

Parlak ve kıvrak zekâsıyla ünlü.

Sinyor Benedick gibi seçkin bir beyefendiyi

Reddedecek kadar akılsızca davranamaz.

HERO

Erkek dedin mi İtalya'da Benedick'in üstüne yoktur.

Tabii sevgili Claudio'mun dışında.

URSULA

Lütfen bana kızmayın Madam,

Uluorta konuşuyorsam. Sinyor Benedick,

Boy bos, akıl fikir, adap erkân ve civanmertlik bakımından,

Parmakla gösterilmiş İtalya'da.

HERO

Gerçekten çok iyi bir şöhreti var.

URSULA

Fazlasıyla hak edilmiş bir şöhet.

Sizin düşün ne zaman, efendim?

HERO

Yarıdan tezi yok, sonsuza dek.

İçeri girelim, sana bazı giysiler göstereceğim.

Bakalım hangisi daha uygun yarın için.

(Uzaklaşırlar.)

URSULA

(Hero'ya.)

Ökseye tutuldu, onu yakaladık Madam.

HERO

(Ursula'ya.)

Cupido yok mu, şu yumurcak

Neler neler hazırlar.

Kimine öldürücü ok, kimine tuzak.

(Hero ile Ursula çıkar.)

BEATRICE

(Öne gelir.)

Kulaklarımı ateş bastı

Doğru mu, gururla, alaycılıkla böylesine suçlanmam?

Kibir elveda sana, genç kızlık gururum elveda.

Bunların gölgesinde şan şeref gelmez bana.

Benedick, sev, sev beni, karşılıksız kalmayacak bu sevgi.

Evcilleştirip de avucuna veririm vahşi yüreğimi.

Beni seversen, sevecenliğim yüreklendirir seni,

Kutsal bir bağla birleştirmeye sevgilerimizi.

Başkaları buna layıksın diyor.

Ben de inandım artık, kulaktan kapma değil, yürekten.

(*Çıkar.*)

2. Sahne

(Don Pedro, Claudio, Benedick ve Leonato girer.)

DON PEDRO

Düğününüz oluncaya kadar kalırım. Sonra Aragon'a yollanacağım.

CLAUDIO

İzin verirsiniz oraya kadar yoldaşlık edeyim size.

DON PEDRO

Bu hiç olmaz. Evliliğin taptaze pırıltısına gölge düşürür. Bir çocuğa yeni bir giysi gösterip giymesine engel olmak gibi. Benedick bana yoldaşlık etsin yeter. Tepeden tırnağa kadar şen şakrak bir arkadaş. İki üç kez Cupido'nun yayındaki kirişi kırmış. Küçük yaramaz artık ona ok atmayı göze alamıyor. Yürek mi dedin, çan gibi sağlam. Dili de çanın tokmağı sanki, yüreğinden geçenleri ilan ediyor.

BENEDICK

Beyler, eski çamlar bardak oldu. Ben bildiğiniz gibi değilim.

LEONATO

Bana da öyle geliyor. Sanki daha ağırbaşlı oldun.

CLAUDIO

Umarım âşık olmuştur.

DON PEDRO

Tam adamını buldun. Aşkın tutuşturacağı bir damla kan yoktur damarlarında. Keyfi kaçmışsa züğürtlemiştir. Sen paradan haber ver.

BENEDICK

Dişim ağrıyor.

DON PEDRO

Çektir.

BENEDICK

Çeken bilir.

CLAUDIO

Önce bağla sonra çekiver.

DON PEDRO

Ne, bir diş ağrısı için mi bunca yaygara?

LEONATO

Bu kanda bir bozukluğa alamet.

BENEDICK

Dile kolay, acıyı çeken bilir.

CLAUDIO

Bence bu adam sevda çekiyor.

DON PEDRO

Bence yalnız giyim kuşam sevdasına tutulmuş. Bugün bir Hollandalı, ertesi gün Fransız gibi giyiniyor. Bazı günler iki ülkenin modasını birleştiriyor. Belden aşağısı Alman, bol paçalı pantolonuyla, belden yukarısı İspanyol, yeleksiz gömleğiyle. Ama bu gibi zıpırlıklar dışında aklı başında. Sevdalanmış filan değil.

CLAUDIO

Bir kadına gönöl vermediyse, şu ne anlama gelir: Adam her sabah şapkasını fırçalıyor.

DON PEDRO

Berbere gittiğini gören var mı?

CLAUDIO

Hayır ama berberi ayağına çağırıyor. Ayrıca yanaklarını süsleyen kıllar ne oldu? Tenis toplarına dolduruldu.

LEONATO

Sakalını kestiğinden beri daha genç görünüyor.

DON PEDRO

Üstelik miskler sürünmüş. Bu neye alamet?

CLAUDIO

Delikanlının âşık olduğuna.

DON PEDRO

En fazla dikkat çeken mahzun duruşu.

CLAUDIO

Böyle sık sık yüzünü yıkar mıydı?

DON PEDRO

Ya boyanmasına ne demeli? Bazı dedikodular geldi kulağıma.

CLAUDIO

Ya o neşeli, o oynak havası nerde? İstirapla inleyen ut telleri gibi ağır bir hava çalıyor.

DON PEDRO

Ve ağır bir öyküyü dile getiriyor. Demek, demek Benedick âşık.

CLAUDIO

Ben kimin onu sevdiğini biliyorum.

DON PEDRO

Ben de bilmek isterdim. Herhalde kendisini iyi tanımayan biridir.

CLAUDIO

Tanıyor. Bütün kötü huylarından haberdar. Yine de onun için ölüyor.

DON PEDRO

Öyleyse sırtüstü gömülmeli.

BENEDICK

Bunlar benim diş ağrısına deva olmaz. Muhterem efendim, benimle birkaç adım atar mısınız? Size aktarılacak sekiz on, akıllıca söz tasarladım. Ama şu alaycı beyler kulak misafiri olmamalı.

(Benedick ile Leonato çıkar.)

DON PEDRO

Hiç kuşku yok, Beatrice'ten söz açacak.

CLAUDIO

Hero ile Margaret, Beatrice'i kandırmak için rollerini oynadılar. Artık iki ayı karşılaşıncı birbirlerini ısırmayacaklar.

(Don John girer.)

DON JOHN

Prensım, ağabeyim, Tanrı'nın şefaati üstünüzde olsun.

DON PEDRO

Senin de kardeşim.

DON JOHN

Vaktiniz varsa sizinle konuşmak isterdim.

DON PEDRO

Yalnız mı?

DON JOHN

Sizce sakıncası yoksa. Ama Kont Claudio da konuştuklarımızı işitebilir. Çünkü anlatacaklarım onu ilgilendiriyor.

DON PEDRO

Konu nedir?

DON JOHN

(Claudio'ya.)

Lordum, yarın evleniyorsunuz değil mi?

DON PEDRO

Evleneceğini biliyorsun.

DON JOHN

Benim bildiklerimi bildiğinde, orası pek belli olmaz.

CLAUDIO

Herhangi bir engel varsa lütfen açıklayın.

DON JOHN

Sizi sevmediğimi sanabilirsiniz. Bu sonradan anlaşılsın. Ama şimdi açığa vuracaklarımı cankulağıyla dinleyin. Ağabeyim sizi pek sever, kalbinin iyiliğinden şu evliliğin gerçekleşmesi için çırpındı. Ne yazık boşuna gayret, boşuna zahmet.

DON PEDRO

Niçin, bir sorun mu var?

DON JOHN

Vakit daraldığı için size haber vermeye geldim. Çoktan beri bu bayanın sadakatsizliği dillere düştü.

CLAUDIO

Benim Hero'nun mu?

DON JOHN

Evet, Leonato'nun Hero'su, sizin Hero'nuz, her erkeğin Hero'su.

CLAUDIO

Sadakatsiz mi?

DON JOHN

Bu kelime onun için çok hafif kalır. Çok daha kötü bir sıfatı hak ediyor. Başka kanıt aramayın, bu gece benimle gelin. Yatak odasının penceresinden içeri girildiğini göreceksiniz, hem de düğünün arifesinde. Onu seviyorsanız yarın evlenin. Ama fikrini değiştirmek sizin gibi onurlu bir adama daha çok yaraşır.

CLAUDIO

Bu doğru olabilir mi?

DON PEDRO

Hiç sanmıyorum.

DON JOHN

Gözünüzle görmeden emin olmayın. Beni izlerseniz, olup biteni gözlerinizin önüne sereceğim. Gerisi size kalmış.

CLAUDIO

Bu gece uygunsuz bir durumla karşılaşırısam evlenmem onunla. Yarın düğünde herkesin gözü önünde rezil ederim.

DON PEDRO

Ben nasıl onu kazanmana yardımcı olmuşsam, ayıbını yüzüne vururken de sana arka çıkarım.

DON JOHN

Siz söylediklerime tanık oluncaya kadar, bayan hakkında daha fazla konuşmayalım. Gece yarısına kadar soğukkanlılığı elden bırakmayınız. Bekleyiniz, rezalet su yüzüne çıksın.

DON PEDRO

Nasıl da altüst oldu gün.

CLAUDIO

Nasıl da içim karardı birden.

DON JOHN

Nasıl da belayı savdım başımdan diyeceksiniz çok geçmeden.

3. Sahne [\[12\]](#)

(Bir sokak...)

(Dogberry, Verges ve kolcularla girer.)

DOGBERRY

İyi, güvenilir adamlar mısınız?

VERGES

Herhalde, yoksa mallarını it, bağırılarını bit yerdı.

DOGBERRY

Mücazat hanesini açık bırakalım. Sütü bozuk adamlarsa, Prens'in kolculuğuna seçildikleri için daha büyük mükafatı hak ederler.

VERGES

Haydi görevlerini bildir Dogberry, adamım.

DOGBERRY

Önce söyleyin bakalım, içinizde kolcu başı seçilmeye en liyakatsiz olan kim?

BİRİNCİ KOLCU

Hugh Oatcake ya da George Seacoal. Bunlar mürekkep yalamıştır.

DOGBERRY

Gel bakalım Seacoal, gel bakalım komşum. Adınla çok yaşa. Eli yüzü düzgün olmak kısmet işi ama okur yazarlık Tanrı vergisi.

İKİNCİ KOLCU

İkisi de...

DOGBERRY

Bende var mı diyeceksin? Böyle konuşacağını biliyordum. Allahına şükret ve fazla şişinme. Mürekkep yalamışlığına gelince, yerli yersiz böbürlenme bu “melanet”inle. Burdaki kolcuların başı olmak için en cibiliyetsiz adam seçildin. Bunun için feneri sen taşıyacaksın. Görevin budur. Bütün başıbozuklara mukayyet olacaksın. Prens'in adına herhangi bir şüpheliyi durdurabilirsin.

İKİNCİ KOLCU

Ya adam durmazsa?

DOGBERRY

Hiç oralı olma, bırak gitsin. Bütün kolcuları topla. Bir hergeleden kurtulduğunuza şükredin.

VERGES

Zaten dur dediğin zaman durmazsa, Prens'in uyruğu sayılmaz.

DOGBERRY

Doğru. Prens'in uyruğu olmayan uyduruk heriflerle uğraşmayın. Sokaklarda maraza çıkarmak yok. Yüksek sesle konuşmak, şamata çıkarmak hudutları aşmak olur. Tarafımdan size ihlal oluna.

BİRİNCİ KOLCU

Lak lak edeceğimize bir güzel uyku çekeriz. Bizi kolculuğun gereklerini bilmez mi sandınız?

DOGBERRY

Aferin, eski kulağı kesiklerden olduğun belli. Uykunun ne zararı olur? Yalnız dikkat edin baltalarınızı aşırmasınlar. Bütün meyhaneleri gezin, bütün sarhoşlara haydi evinize, yatağınıza diye çıkışın.

İKİNCİ KOLCU

Ya sözümüzü dinlemezlerse.

DOGBERRY

Bekleyin ayılsınlar. Yine karşı koyarlarsa, aradığımız adamlar siz değilmişsiniz dersiniz, çıkarsınız işin içinden.

İKİNCİ KOLCU

Baş üstüne efendim.

DOGBERRY

Bir hırsızla karşılaşırsanız kuşkulanmak vazifeniz haricindedir. Ama böyle pisliklere bulaşmazsanız pirüpak kalırsınız.

İKİNCİ KOLCU

Hırsız olduğunu bile bile tutuklamayacak mıyız?

DOGBERRY

Mademki bu vazifeyi feruhte ettiniz, tezvirat yapabilirsiniz. Gel gelelim bok yedi başı olan bok yoluna gider. Bir hırsız yakalamanın sulhane yolu şudur: Bırakın palamarları toplayıp usulca sıvışsın.

VERGES

Senin için her zaman yufka yürekli derlerdi ahbap.

DOGBERRY

Hani bana kalsa, içinde bir namus kırıntısı kalmış adamı asmak şöyle dursun, bir köpeğin kılına zarar vermezdim.

VERGES

Geceleyin bir çocuğun ağladığını duyarsanız, dadısına söyleyin sustursun.

İKİNCİ KOLCU

Ya dadı uyur da bizi işitmezse?

DOGBERRY

O zaman sessizce uzaklaşın. Bırakın çocuğun feryatları dadıyı uyandırsın. Koyun er geç meleyen kuzuyu işitir.

VERGES

Doğru söze ne denir!

DOGBERRY

Tamimatlar bu kadar kolcu başı. Burada Prens'i temsil ediyorsun. Gece Prens'le bile karşılaşsan onu durdurmak selahiyetliğin var.

VERGES

Kutsal Meryem korusun, o biraz zor.

DOGBERRY

Bire karşı beş şiline bahse girerim. Herhangi bir vazifeli bunu yapabilir. Ama Prens'in rızasını almadan olmaz tabii. Bir kolcu kimseyi incitmemeli. Bir kişiyi arzusuna binaen tevkif etmek bir suçtur.

VERGES

Bir suçtur, Meryem Ana korusun cümlemizi.

DOGBERRY

Efendiler, iyi geceler. Bir muzurluk olursa bana haber verin. Hem arkadaşlarınıza, hem kendi aklınıza danışın. Kalın sağlıklıyla. Yürü komşum.

BİRİNCİ KOLCU

Evet arkadaşlar. Görevimizi belledik. Şurada, kilisenin önündeki sırada saat ikiye kadar pinekleyelim. Sonra cumburlop yatağa.

DOGBERRY

Bir istirhamatım daha var komşularım. Sinyor Leonato'nun kapısını iyi kollayın. Yarın düğün var. Giren çıkan belli değil. Bir mercüherç olabilir. Gözünüzü dört açın e mi? Allahısmarladık.

(Dogberry ile Verges çıkarlar.)

(Borachio ile Conrade girerler.)

BORACHIO

Hey, Conrade.

İKİNCİ KOLCU

(Usulca.)

Şşşş. Kımıldamayın.

BORACHIO

Conrade, nerdesin yahu?

CONRADE

Burada, seninle dirsek dirseğe.

BORACHIO

Tevekkeli değil, dirseğim kaşındı. Uyuzun birine çatmışım meğer.

CONRADE

Bunun hesabını sonra sorarım. Anlat olup biteni.

BORACHIO

Şu saçağın altına sığınalım. Ahmakıslatan başladı. Mademki bulut olmuşuz, sarhoş sarhoş boşboğazlık edelim.

İKİNCİ KOLCU

(Usulca.)

Bunda bir çapanoğlu var. Sıkı durun dostlar.

BORACHIO

Şimdi kulakların duysun arkadaş. Don John bana tam bin duka toka etti.

CONRADE

Ahlaksızlığın bedeli bu kadar yüksek, öyle mi?

BORACHIO

Asıl şunu sor. Bir ahlaksız nasıl bu kadar zengin olabiliyor? Namussuz zengin, namussuz fakirin ocağına düşünce, yolsuz fakir fiyatı istediği kadar yükseltebilir.

CONRADE

Şaştım kaldım bu işe.

BORACHIO

Bu da ne kadar toy olduğunu gösterir. Son moda bir yelek, pelerin ya da şapka adama ne ekler?

CONRADE

Hiç. Bunlar giyim kuşamdır.

BORACHIO

Son moda dedik.

CONRADE

Tabii, moda modadır.

BORACHIO

Bak sen, aptal da aptaldır. Peki, modanın fırıldakçı bir hırsız olduğunu biliyor musun?

BİRİNCİ KOLCU

(Uslca.)

O fırıldakçıyı bildim. Yedi yıldır ele geçiremediğimiz bir hırsız. Ne fırıldaklar çevirir. Adını unutmadım.

BORACHIO

Bir ses işittin mi?

CONRADE

Yok canım, damdaki fırıldak dönüyor.

BORACHIO

Modanın ne fırıldakçı olduğunu biliyor musun? On dört ile otuz beş yaş arasındaki civanların nasıl başını döndürür. Onları bazen çatlak tuvallerdeki firavun askerlerine^[13], bazen renkli kilise camlarındaki Tanrı Bel'in^[14] rahiplerine, bazen kurt yeniği duvar halılarındaki Herkül'e^[15] benzetir. Saçı kesilmiş, apış arasındaki kılıf, sopası kadar hürmetli Herkül'e.

CONRADE

Anlıyorum, moda kılıkları kıyafetleri tez eskitir. Ama senin de başını döndürmüş olmalı ki, asıl konumuzdan modaya atladın.

BORACHIO

Yanılıyorsun. Haberin olsun, bu gece Hero'nun nedimesi Margaret'e kur yaptım, Hero adıyla seslenerek. Ne yapıyor Margaret, hanımının penceresinden eğilip bana yüz kere iyi geceler diyor.

Dur, hikâyeyi piç ettim. Önce Prens, Claudio ve efendimin bahçede dikilip bu sevişmeyi nasıl uzaktan izlediklerini anlatmalıydım. O iki enayiye bahçede mevzileyip dolduruşa getiren de efendim, Don John.

CONRADE

Margaret'i Hero sandılar, öyle mi?

BORACHIO

İkisi öyle sandı. Prens ile Claudio. Ama şeytan efendim, Margaret olduğunu biliyordu. Kısmen efendimin yeminleri, kısmen gecenin karanlığı, ama daha çok benim hayınlığım. Don John'un iftiralarını pekiştiren habisliğim onları kandırdı. Claudio öfkeden kudurarak oradan ayrıldı. Yarın sözleşildiği gibi kiliseye gideceğine, gece gördükleri yüzünden herkesin gözü önünde Hero'yu rezil kepaze edeceğine, onu kocasız evine göndereceğine yemin etti.

BİRİNCİ KOLCU

Prens adına sizi tutukluyorum. Durun.

İKİNCİ KOLCU

Hemen amirimizi çağırın. Bu ülkede yapılan en büyük hayınlığa el koymuş bulunuyoruz.

BİRİNCİ KOLCU

Aralarında Fırıldakçı namında bir sabıkalı var. Fırıl fırıl buklesinden tanırım namussuzu.

CONRADE

Efendiler, efendiler!

İKİNCİ KOLCU

Fırıldakçıyı bize teslim edeceksiniz, yoksa size duman attırırım.

CONRADE

Efendiler...

BİRİNCİ KOLCU

Kes sesini... Sizi tutukluyoruz. Düşün önümüze. Bak, itaat filan istemem.

BORACHIO

Baltayı taşa vurmadılar. Malı götürüyorlar.

CONRADE

Hem de esaslı mal. Pekâlâ efendiler, emrinizdeyiz.

(Çıkarlar.)

4. Sahne

(Hero, Margaret ve Ursula girerler.)

HERO

Ursula, canım. Kuzinim Beatrice'i uyandır, hemen kalkmasını söyle.

URSULA

Baş üstüne.

HERO

Hemen buraya gelsin.

URSULA

Peki efendim.

MARGARET

Doğrusu öbür boyunluğunuz daha güzeldi.

HERO

Rica ederim karışma Margaret. Bunu takacağım.

MARGARET

Bence bir şeye benzemiyor. Kuzininiz de beğenmeyecek.

HERO

Kuzinim ukaladır, sen de ondan aşağı kalmazsın. Aklıma koydum, bunu istiyorum.

MARGARET

Bakın, yeni tacınıza hiç diyecek yok. Nefis. Yalnız ilave saçlar keşke biraz daha koyu kumral olaydı. Gelinliğiniz bir harika. Milano düşesinin o kadar övülen giysisini de gördüm.

HERO

Eşsiz diyorlar.

MARGARET

Kim demiş? Sizininki yanında sıradan bir entari gibi kalır. Sizin gelinliğin sırmalı kumaşı, yırtmaçları, simli dantelleri, inci işlemeleri nefes kesiyor. Ya o dökümlü kol ağızları, kat kat kırmalar, mavimtrak kumaşla kaplı iç eteği, o değişik, zarif, harika model. Sizininki on kat daha güzel.

HERO

Allah ferahla giymeyi nasip etsin. Yüreğim kurşun gibi ağır.

MARGARET

Daha da ağırlaşacak, üstüne bir erkeğin ağırlığı binince.

HERO

Utan, utan! Ne ayıp sözler bunlar.

MARGARET

Neden utanayım, Madam? Harbi konuştuğum için mi? Evlilik bir dilenci için bile kutsal değil midir? Efendimiz evlilik dışında da onurlu bir adam sayılmaz mı? Ne dememi isterdiniz? Affınıza sığınarak bir zevcin ağırlığından mı dem vurmalıyım?! İçimde kötülük yok. Uygun koca uygun eşi bulunca, ağırlığı zahmet değil zevk verir. Bayan Beatrice'e sorsanıza. İşte geliyor.

(Beatrice girer.)

HERO

Günaydın canım.

BEATRICE

Günaydın, sevgili Hero.

HERO

Nasılsın bakalım? Yine dertli kaval gibi inliyor musun?

BEATRICE

Neşeli havalar gelmiyor içimden.

MARGARET

“Aşk bir tüy gibi hafif” şarkısını söyleyin, ben dans edeyim.

BEATRICE

Hafif havalar hafifmeşrep kadınlara yaraşır. Oyna, oynaklık et. Kocan çift çubuk sahibi olursa, ambarlarını veletlerle doldurursun.

MARGARET

Böyle ağır sözleri reddederim, hem de topuklarımı yere vura vura.

BEATRICE

Saat beşe geliyor kuzinim, artık hazırlanmalısın. Benim halimi hiç sorma. Fena hastayım. Ay, ay, ay.

MARGARET

Neyin a'sı? Atmacanın mı, atın mı, yoksa adamın mı?

BEATRICE

Acının.

MARGARET

Sen Nuh der peygamber demezdin. Sen de değışirsen biz hangi kitaba uyalım?

BEATRICE

Şimdi ne demek istedi şu münasebetsiz?

MARGARET

Ne diyeyim. Tanrı herkesin gönlüne göre versin.

HERO

Bu eldivenleri bana Kont yolladı. Ne kadar nefis kokuyorlar.

BEATRICE

Burnum tıkalı, koku alamıyorum.

MARGARET

Kızsın, iyi ki başka tarafına bir tıkaç sokmamışlar.

BEATRICE

Tanrım, bana sabırlar ihsan et. Ne zamandan beri başımıza hazırcevap kesildin.

MARGARET

Siz çene yarıştırmaktan vazgeçeli beri. Zekâm nasıl da parlıyor değil mi?

BEATRICE

Ben göremedim. Alnına bir yafta yapıştır bari, gözlü de görsün gözsüz de. Gerçekten rahatsızım.

MARGARET

Biraz Carduus Benedictus özü alıp kalbinizin üstüne sürün. Böyle bir derde derman olurmuş.

HERO

Şimdi ona bir diken batırdın.

BEATRICE

Niçin Benedictus, niçin Benedictus? Neyi dokundurmak istiyorsun?

MARGARET

Bir şeyi dokundurmak istemiyorum. Sadece o şifalı bitkiyi kastettim. Belki sizin âşık olduğunuzu

ima ediyorum sandınız. Tövbe tövbe, böyle bir şey aklımın kıyısından bile geçmez. Ben o kadar aptal mıyım? Siz, siz âşık olacaksınız ha! Olmayacak duaya amin demem. Ben aklımı peynir ekmekle yemedim. Gerçi Benedick de aşkla alışverişi yok gibi görünürdü. Evlenmeyeceğim diye iri iri laflar ederdi. Ama şimdi yola geldi. Şuna buna huysuzlanmıyor. Önüne konan yemeği afiyetle yiyor. Siz nasıl değişirsiniz bilmem hanımefendi. Ama bütün kadınlar gibi sizin de gözünüz kulağınız var.

BEATRICE

Sende de amma çene varmış. Dilin dörtlale koşuyor.

MARGARET

Tırısa kalkmış desek...

(Ursula girer.)

URSULA

Madam, içeri geçin. Geldiler, Prens, Kont, Sinyor Benedick, Don John, kentin bütün yiğitleri sizi kiliseye götürmek için geldiler.

HERO

Giyinmeme yardım edin, sevgili kuzinim, sevgili Meg, sevgili Ursula.

(Çıkarlar.)

5. Sahne

(Leonato, zaptiye amiri Dogberry, Verges girerler.)

LEONATO

Benden ne istiyorsun, aziz komşum?

DOGBERRY

Sizi alakadar eden bir mevzide namahrem konuşmak istiyorum.

LEONATO

Lütfen kısa kes. Görüyorsun şu an çok meşgulüm.

DOGBERRY

Evet efendim, kısacası vaziyetler şu merkezde.

VERGES

İşin doğrusu...

LEONATO

İşin eğrisi doğrusu nedir, çabuk söyleyin.

DOGBERRY

Verges, sizden iyi olmasın, mevzileri biraz saptırır. Kocadı ne de olsa. Eh, henüz yeteri kadar bunak sayılmaz ama düzgün adamdır, iki kaşın arasına kadar düzgün.

VERGES

Sapına kadar namusluyum. Hiçbir moruk dürüslükte beni bastıramaz.

DOGBERRY

Teşbihte hata olmaz ama bunlar boş laf, palavra.

LEONATO

Sıktınız ama. Ne kadar müziçsiniz.

DOGBERRY

Zatıalileri öyle musibet görüyorlarsa bize halt etmek düşer. Ama biz naçizane dükün adamlarıyız. Gel gelelim ben kral hazretleri kadar müziç olsaydım, size bağışlardım.

LEONATO

Müziçliğini mi, bana ha?

DOGBERRY

Helal olsun. Param yok ki binlerce altın hibe edeyim. Görüyorum, ağzınız kulaklarınıza vardı. Hoşlandınız bu bağıştan.

VERGES

Aynen öyle.

LEONATO

Nutkum tutuldu.

VERGES

Sayın efendim, bu geceki nöbetçilerimiz, haşat huzurunuzdan, Messina'nın en küstah iki bıçkını yakalamışlar.

DOGBERRY

İyi ihtiyardır ama çenesi düştü. Artık konuşur da konuşur. Yaş yetmiş, iş bitmiş. Gene de doğru adamdır. Ne derler, iki adam ata binerlerse biri arkaya düşer. Tanrı'nın gücüne gitmesin. Beş parmak bir değil komşum.

LEONATO

Senin yanında biraz bodur kalıyor.

DOGBERRY

Eh, boy bos Allah vergisi.

LEONATO

Ben ayrılmak zorundayım.

DOGBERRY

Bir kelime daha efendim. Bizim devriyeler iki şüpheli şahsiyeti derbest ettiler. Bugün sizin huzurunuzda sorguya çekmek istiyoruz.

LEONATO

Kendiniz sorguya çektikten sonra bana getirin. Gördüğünüz gibi büyük bir telaş içindeyim.

DOGBERRY

Bu kififayetli olur, efendimiz.

LEONATO

Gitmeden önce biraz şarap için. Hoşça kalın.

HABERCİ

Efendimiz, sizi kızınızın nikâhı için bekliyorlar.

LEONATO

Hazırım, geliyorum.

(Haberci ile Leonato çıkarlar.)

DOGBERRY

Haydi aslan ortak, gidip Francis Seacoal'u bul. Kalemikle hokkasını mapusaneye getirsin. Şu hırboları istinkâf edelim.

VERGES

Çok akıllıca yürütmeli bu işi...

DOGBERRY

Toriği çalıştırırız. Canlarına okuruz namıssızların. Sen şu âllame kâtibi mapusaneye getir. Soruşturmamız kelimesi kelimesine kâğıda geçirilsin. Orda buluşalım.

(Çıkarlar.)

IV. Perde

1. Sahne

(*Don Pedro, Don John, Leonato, Rahip Francis, Claudio, Benedick, Hero, Beatrice ve diğeri.*)

LEONATO

Buyrun, Rahip Francis, töreni kısa turalım. Nikâh için ne gerekliyse yapılsın. Eşlere düşen görevleri daha sonra açıklarsınız.

RAHİP

Sayın Bayım, buraya bu bayanla evlenmek için mi geldiniz?

CLAUDIO

Hayır.

LEONATO

Evlendirilmek için rahip efendi. Onları evlendirmek için buradasınız.

RAHİP

Sayın Bayan, buraya bu kontla evlendirilmek için mi geldiniz?

HERO

Evet.

RAHİP

İkinizden biri birleşmenizi engelleyecek gizli bir sebepten haberdarsa, ruhlarınızın selâmeti namına rica ediyorum, lütfen şimdi ifşa ediniz.

CLAUDIO

Sen böyle bir şey biliyor musun Hero?

HERO

Hayır Lordum.

RAHİP

Ya siz biliyor musunuz Kont?

LEONATO

Onun hesabına cevap vermek cüretinde bulunayım, asla!

CLAUDIO

Ah, insanlar nelere cüret eder, ne kadar gafil olabilir, ah.

BENEDICK

Bu ahlarla vahlar neyin nesi? Biraz neşeli olalım. Ha, ha, ha...

CLAUDIO

Bir dakika durun. Rahip efendi. Baba, izninizle size baba diyeyim, bütün ruhunuzla, hiç esirgemenen bu kızı, kızınızı bana veriyor musunuz?

LEONATO

Seve seve oğlum, Tanrı onu bana nasıl esirgemenen verdiyse.

CLAUDIO

Böyle paha biçilmez bir armağana karşılık ben ne verebilirim?

DON PEDRO

Hiçbir şey. Ancak kızını geri verebilirsin.

CLAUDIO

Sayın Prens, bana kıbarca teşekkür etmeyi öğrettiniz.

Alın Leonato, kızınız sizin olsun.

Şu çürük portakalı dostunuza vermeyin.

İffet sahibi oluşu göstermelik, aslı astarı yok.

Bakın nasıl saf bir kız gibi kızarıyor.

Kurnaz günah kendini gizlemek için

Nasıl da masumiyet kisvesine bürünür.

Yanaklarına hücum eden kan

Bekâret belirtisi değil midir?

El değmemiş bir kız mı, ne gezer!

Bir şehvet döşeginin sıcaklığını tanımış.

Yüzünün kızarması işlediği günahlardan, toyluktan değil.

LEONATO

Ne demek istiyorsunuz Lordum?

CLAUDIO

Evlenmem yosmalığı kanıtlanmış bir kadınla,

Hayatımı birleştirmem, demek istiyorum.

LEONATO

Efendim, acaba siz iffetini denerken,
Cahilliğinden yararlanıp bekâretini bozmuş...

CLAUDIO

Ne demek istediğınızı anlıyorum. Ben mahremiyetine
Girmişsem, kocası diye kucaklamıştır.
Kusuru bağışlanabilir böylece.

Hayır, Leonato,
Yanında ayıp bir söz bile sarf etmedim.
Bir erkeğin kız kardeşine gösterebileceği,
Lekesiz yakınlığı ve temiz sevgiyi gösterdim.

HERO

Ben size başka türlü göründüm mü?

CLAUDIO

Görünmek mi, git işine! Kalıbımı basarım.
Ay kürenin içindeki Diana^[16]
Henüz açılmamış bir gonca kadar saf görünüyorsun.
Oysa Venüs'ten^[17] daha ateşli,
Kanı kaynayan bir kancıktan daha azgınmışsın.

HERO

Lordum iyi mi acaba? Neler söylüyor?
Ne akla havsalaya sığmaz şeyler.

LEONATO

Sayın Prens, siz niçin konuşmuyorsunuz?

DON PEDRO

Ne söyleyeyim?
Onuruma leke sürüldü. Aziz arkadaşımı

Adi bir aşıfteyle birleştirmeye kalktım.

LEONATO

Bu sözler sarf ediliyor mu? Yoksa bir karabasan mı bu?

DON JOHN

Bu sözler sarf ediliyor. Hepsi de doğru.

BENEDICK

Bu bir düğüne benzemiyor.

HERO

Doğru mu, aman Tanrım!

CLAUDIO

Leonato, karşınızda duran ben miyim?

Bu Prens mi, bu Prens'in kardeşi mi?

Bu Hero'nun yüzü mü? Bizim gözlerimiz mi bu gözler?

LEONATO

Doğru olmasına doğru da, bunların anlamı ne?

CLAUDIO

Kızınıza bir tek sorum var.

Siz de babalık nüfuzunuzu kullanın.

Doğru karşılık versin bana.

LEONATO

Evladım olarak doğru cevap vereceksin.

HERO

Tanrı yardımcım olsun, bu ne biçim yargılama?

Bu ne biçim kuşatma?

CLAUDIO

Önce adını söyle.

HERO

Hero değil mi? Kim bu ada kara çalabilir,

Haksızlık etmeden?

CLAUDIO

Hero'nun ta kendisi.

Hero'nun erdemini ancak Hero lekeleyebilir.

Dün gece pencerede seninle konuşan erkek kimdi?

Gece on ikiyle bir arası?

Sağlam bir kızsan, sağlam bir cevap ver.

HERO

O saatte hiçbir erkekle konuşmadım Lordum.

DON PEDRO

Öyleyse ne sözüne güvenilir, ne de kızlığına.

Leonato, bunları işiteceğin için üzgünüm.

Ama şerefim üstüne yemin ederim ki, ben, kardeşim

Ve şu bahtsız Kont

Gözümüzle gördük, kulağımızla işittik.

Dün gece o saatte, yatak odasının penceresi önünde

Bir serseriyle konuşuyordu.

Hayasız herif itiraf etti, yüzlerce kez gizli gizli buluşup,

Her türlü rezilliği yapmışlar.

DON JOHN

Yazıklar olsun! Dilim varmaz, neler yaptıklarını söylemeye

Lisanı kirlettiğim için hicap duyarım.

Evet, güzel Bayan, böyle yoldan çıktığın için yazıklar olsun sana.

CLAUDIO

Ah, Hero! Ne eşsiz bir Hero olurdun,

İçin de dışın kadar güzel olsa,

Yüzünün inceliği, düşüncelerine, duygularına aksetseydi.

Elveda sana en menfur, en güzel!

Elveda ihanetin en safi ve masumiyetin en haini.

Bundan böyle aşkı görmesin gözüm.

Bundan böyle her güzelde ihaneti görecek.

LEONATO

Bağrıma bir hançer saplayacak yok mu?

(Hero baygınlık geçirir.)

BEATRICE

Canım, neyin var? Neden böyle yere seriliyorsun?

DON JOHN

Gelin buradan gidelim.

Foyasının meydana çıkması fena halde bunalttı onu.

(Don Pedro, Don John ve Claudio çıkar.)

BENEDICK

Bayana ne oldu?

BEATRICE

Öldü korkarım. Amca, yardıma koşun. Hero, Hero'cuğum.

Amca, Sinyor Benedick, rahip efendi!

LEONATO

Ey kader, ağır elini çekme üstünden.

Ey ölüm, ayıbını ört, sakla gözlerden.

BEATRICE

Nasılsın sevgili Hero?

RAHİP

Üzülmeyin Bayan.

LEONATO

Gözlerini açıyor musun?

RAHİP

Evet, neden açmasın?

LEONATO

Neden mi? Bütün dünya utancını yüzüne vururken,

Kanına yazılan o öyküyü inkâr edebilir mi?

Sakın yaşama Hero, sakın açma gözlerini.

Hemen ölmeyeceğini, yaşama azminin

Günahlarından baskın çıkacağını bilsem,

Kendi ellerimle öldürürdüm seni.

Tek çocuğum var diye nasıl üzülür,

Doğayı nasıl da cimrilikle suçlardım.

Senin gibi bir tanesi bile fazla.

Neden sana bakmaya kıyamaz,

Gözümden bile kıskanırdım.

Bir dilencinin kapıma

Bıraktığı bir çocuğu merhametle bağrıma bassam da

Yüzümü kara çıkarsa, avunurdum benim sulbümünden değil diye.

Ama benim benim diye sevdiğim, benim benim diye övündüğüm,

Bana benden de yakın kızım, bir günah kuyusuna düşsün.

Artık engin denizlerde bile onu temizleyecek kadar su,

Kirletilmiş bedeninin kokuşmasını engelleyecek

Kadar tuz bulunmaz.

BENEDICK

Efendim, sabırlı olunuz. Ben de şaşkına döndüm.

Ne diyeceğimi şaşırdım.

BEATRICE

Yemin ederim, kuzinim bir iftiraya uğradı.

BENEDICK

Bayan, dün gece onunla aynı yatakta mı yattınız?

BEATRICE

Hayır. Yattım diyemem.

Ama on iki aydan beri,

Aynı yatağı paylaştık.

LEONATO

Al sana ispatım. Bundan âlâ ispat mı olur?

İki prens yalan mı söyleyecek?

Hero'yu o kadar seven,

Murdarlığından söz ederken bile

Tertemiz gözyaşları döken Claudio yalan mı söyleyecek?

Çekilin başından, gebersin.

RAHİP

Biraz da bana kulak verin.

Deminden beri hiç sesimi çıkarmadım.

Kaderin akışını engellemedim, şu bayanı gözlerken.

Yanaklarına binlerce kez al basarken,

Binlerce masumiyet işareti

Kovdu bu kızılıkları,

Tıpkı beyaz melekler gibi.

Gözlerinde öyle bir ateş parladı ki,

Prenslerin bekâretine

Uzanan dillerini yakıp kül edebilirdi.

İsterseniz aptal deyin bana.

İsterseniz okumuşluğuma, deneyimlerime itibar etmeyin.

Saygınlığımı, mesleğimi, kutsal görevimi hiçe sayın.

Şurada yatan sevimli bayan,

Korkunç bir hatanın kurbanı değilse,

Güvenmeyin sözüme.

LEONATO

Rahip, bu olacak şey değil.

Kala kala bir tek erdemi kalmış,

Yaptıklarını inkâr yoluna sapmıyor.

Bu çıplak gerçeği örtmek için neden

Mazeret arıyorsun?

RAHİP

Bayan, birlikte olduğunu söyledikleri adam kim?

HERO

Beni suçlayanlar bilir. Ben bilmiyorum.

Herhangi bir erkeğe temiz bir kızın gösteremeyeceği

Bir yakınlık göstermişsem günahlarım asla affolmasın.

Ah baba, dün gece uygunsuz bir saatte

Bir erkekle konuştuğumu kanıtlayın,

Herhangi bir yaratıkla bir çift söz etmişsem,

Reddedin beni, nefret edin, işkenceyle öldürün.

RAHİP

Prensler azim bir hataya düşmüşler.

BENEDICK

İkisi doğruluk örneğidir.

Yanıldılarsa onları kandıran Piç John olmalı.

Aklı fikri hainlikte, kötülük etmeden duramaz.

LEONATO

Bilmiyorum. Hakkında gerçeği söylemişlerse,

Bu ellerle parça parça ederim kızımı.

Ama şerefine leke sürmüşlerse

En büyükleri bile hesabını verir bana.

Zaman daha kanımı kurutmadı, belimi bükmedi yaşlılık.

Ne kader malsız mülksüz bıraktı,

Ne de uygunsuz bir hayat sürerek eşimi dostumu kaybettim.

Çok şükür bileğim sağlam, aklım başımda.

Servetim, nüfuzum, yakınlarım,

Haklarından gelmeye yeter. Öcümü alırım.

RAHİP

Durun bir dakika, benim aklıma uyun.

Prensler kızınızı ölmüş sanarak uzaklaştılar.

Onu bir süre gizleyin. Gerçekten öldüğü ilan edilsin.

Yas tutulsun ele güne karşı.

Acıklı yazıtlar asılsın aile mezarlığına.

Bir cenaze töreni yapılsın.

LEONATO

Hadi yaptık diyelim. Bütün bunlar ne işe yarar?

RAHİP

İyi uygulanırsa bütün bunlar, iftiracılar pişman olur.

Bu iyi tabii, ama bu garip yolu tutarken,

Düşlediğim bu değil sadece.

Bunca eziyet, bunca sancıdan sonra,

Daha büyük bir doğum bekliyorum.

Suçlandığı an can verdiği yayılınca,

Her işiten merhamete gelecek, hoş görececek,

Ardından gözyaşı dökecek. Böyledir işte,

Elimizdeki kiyimiyiz.

Ama bir kez kaybetmeyelim, kıymete biner.

Kendisinde bulunmayan erdemleri bile yakıştırırız ona.

Claudio için de böyle olacak:

Ağır sözlerini kaldıramadığı için

Öldüğünü işitince Hero'nun,

Hayali tatlı tatlı sokulur ruhunun derinliklerine.

En canlı, en cana yakın,

En çekici haliyle görür gibi olur onu.

Zarifliğini, inceliğini, güzelliğini,

Hayalinde süsledikçe süsler.

Ciğerinde biraz sevgi varsa, onu kıyasıya

Suçladığı için ciğeri yanar,

Suçlu olduğuna inansa bile.

Keşke bu kadar katı davranmasaydım der.

Gelin, böyle yapalım. Sonuç benim anlatmaya çalıştığımdan

Daha da başarılı olacak.

Diyelim ki bu iş yürümedi.

Dedikoducuların ağzını kapatır

Bayanın ölüm haberi.

Zedelenen şöhretini korumak için

Gözlerden, dillerden, kötülüklerden uzak

Tanrı'ya adayabilir kendini.

BENEDICK

Sinyor Leonato, rahibin öğüdünü dinleyin.

Prens ile Claudio'yu içtenlikle severim, bilirsiniz.

Yine de şeref sözü veriyorum, gelin güvenin bana.

Olup bitenleri kimsenin ruhu bile duymayacak.

LEONATO

Bu keder tufanında tutunacak bir dal gerek bana.

RAHİP

İsabetli karar verdiniz. Haydi gidelim.

Maraz da garip, devası da. Gel kızım, yaşamak için öl.

Bu düğün günü sadece ertelendi belki. Sen sabırlı ol.

Dayan yavrum, dayan.

(Beatrice ile Benedick'ten başka herkes çıkar.)

BENEDICK

Bayan Beatrice, deminden beri ağlıyor muydunuz hiç durmadan?

BEATRICE

Daha da ağlayacağım.

BENEDICK

Bunu hiç istemem.

BEATRICE

Ne yapalım, içimden geliyor.

BENEDICK

Güzel akrabanızın haksızlığına uğradığından eminim.

BEATRICE

Onun hakkını savunacak bir adam canımı istese verirdim.

BENEDICK

Böyle bir dostluk göstermenin yolu yok mu?

BEATRICE

Olmaz olur mu? Ama nerde böyle dost?

BENEDICK

Bir erkek yapabilir mi bunu?

BEATRICE

Bir erkek işi, ama sizin işiniz değil.

BENEDICK

Dünyada en çok sevdiğim sensin. Tuhaf değil mi?

BEATRICE

Tuhaf, tuhaf olmasına ama, ben de dünyada senden çok sevdiğim yok desem inanma. Yalan desem, yalan da değil. Ne bir itirafta bulunuyorum, ne de yalan söylüyorum.

BENEDICK

Kılıcım üstüne yemin ederim Beatrice. Beni seviyorsun.

BEATRICE

Yemin etme, yedirirler sana.

BENEDICK

Yemin ederim beni seviyorsun. Benim de seni sevmediğimi söyleyen çıkarsa kılıcımı karşısında bulur.

BEATRICE

Sözlerini yiyip yutmazsın değil mi?

BENEDICK

En nefis salçaya bulansa bile yutmam, itiraf ederim seni seviyorum.

BEATRICE

Öyleyse Tanrı beni bağışlasın.

BENEDICK

Bağışlanacak ne var tatlı Beatrice?

BEATRICE

Şu mutlu anda, benden daha çabuk davrandın. Az daha ben de seni sevdiğimi itiraf edecektim.

BENEDICK

Seni bütün kalbimle seviyorum.

BEATRICE

Benimkine bütünüyle el koydun, aşkımı açıklayacak yürek kalmadı bende.

BENEDICK

Gel, dile benden ne dilersen.

BEATRICE

Claudio'yu öldür.

BENEDICK

Ha, dünyada olmaz.

BEATRICE

Olmaz diyerek beni öldürüyorsun. Hoşça kal.

BENEDICK

(Elini tutarak.)

Dur tatlı Beatrice.

BEATRICE

Burada kalsam da, şimdiden uzaklaştım senden. Sen aşktan ne anlarsın! Lütfen bırak gideyim.

BENEDICK

Beatrice!

BEATRICE

Durucu değilim.

BENEDICK

Önce dost olalım.

(Beatrice'in elini bırakır.)

BEATRICE

Benimle dost olmak düşmanımınla dövüşmekten daha kolay anlaşılan.

BENEDICK

Claudio senin düşmanın mı?

BEATRICE

En yakınımın iftira etti, hakaretler yağdırdı, onurunu lekeledi. Rezillerin dik âlâsı bence. Elleri birleştirilinceye kadar kız el üstünde tutmadı mı? Sonra herkesin gözü önünde öfke saçtı, kin kustu. Ah, ben erkek olacaktım ki pazar yerinde yüreğini söküp çiğ çiğ yiyeyim.

BENEDICK

Beatrice, dinle beni.

BEATRICE

Penceresinden bir erkekle konuşmuş, lafa bak lafa!

BENEDICK

Beatrice, iyi ama...

BEATRICE

Zavallı Hero'ya haksızlık edildi, iftiraya uğradı, hayatı kaydı.

BENEDICK

Beat...

BEATRICE

Prensler, kontlar... Bir prensin sözüne itibar edilmez mi hiç? Yanına da şu kont bozuntusunu almış. Horozlanan biri ama horoz şekeri gibi insanın içini bayıltıyor. Keşke erkek olsaydım da haddini bildirseydim. Ya da benim için erkekliğini gösterecek bir dostum olsaydı. Reveranslar yapmak, komplimanlar yağdırmak erkeklik sayılıyor. Adamlar laf ebesi oldu. Adamın biri yalan söyleyip üstüne yemini bastı mı Herkül yerine konuluyor. Bana gelince istesem de erkek olamam. Ama kadınlığımla kahırdan ölebilirim.

BENEDICK

Dur, sevgili Beatrice, bileğim, yüreğim hakkı için seviyorum seni.

BEATRICE

Beni seviyorsan, bileğin, yüreğin üstüne yemin etme. Başka bir şey için kullan onları.

BENEDICK

Kont Claudio, Hero'nun günahına mı girdi? Buna bütün ruhunla inanıyor musun?

BEATRICE

Bütün ruhumla, bütün varlığımla.

BENEDICK

Yeter. Bu işte varım. Onu düelloya çağıracağım. Senin elini öpüp ayrılıyorum. And içerim, Claudio yaptıklarını pahalıya ödeyecek. Adımı duydukça beni hatırdan çıkarma. Şimdi git, kuzinini avut. Ben herkese öldüğünü söyleyeceğim. Yakında görüşürüz.

2. Sahne

(Dogberry, Verges, zangoç cübbeleriyle girerler. Kolcu, Conrade ile Borachio'yu getirir.)

DOGBERRY

Cümbür cemaat burada mıyız?

VERGES

Çabuk, zangoca bir iskemleyle minder.

ZANGOÇ

Müfteriler kim?

DOGBERRY

Ben, bir de şu yandaşım tabii.

VERGES

Ona ne şüphe, şimdi bu madrabazlar mağdur edilecek.

ZANGOÇ

Yani sorgulanacak iftira zanlıları kim? Zaptiye amirinin karşısına getirilsin.

DOGBERRY

Evet karşıma dikin şu mendeburları. Senin adın ne arkadaş?

BORACHIO

Borachio.

DOGBERRY

Yaz lütfen, Borachio. Ya zatınız kimlerden olursunuz?

CONRADE

Ben soylu bir beyefendiyim, adım Conrade.

DOGBERRY

Yaz, soylu beyefendi Conrade. Sizler Tanrı'nın sadık kullarından mısınız?

CONRADE

Öyle olduğumuzu umarız.

DOGBERRY

Yaz, Tanrı'nın sadık kullarından olduklarını umuyorlarmış. Tanrı adını önce zikret, şu

mendeburlardan önce. Efendiler, sizin türlü dolaplar çeviren şerifi naherifler olduğunuz söyleniyor. Yakında cümle âlem haberdar olacak. Ne dersiniz doğru mu?

CONRADE

Haşa efendimiz, haşa!

DOGBERRY

Sen açıkgözün birisin besbelli. Gel kulağına fısıldayım, bir şerifi naherif diyorlar hakkında.

BORACHIO

İftira efendimiz, kuru iftira.

DOGBERRY

Siz şöyle çekilin kenara bakayım. Yazdın mı zangoç, iftira diyorlar.

ZANGOÇ

Amir bey, soruşturma böyle yürütülmez. Onları suçlayan kolcuları çağıracaksınız.

DOGBERRY

Doğrusun. Kolcular öne gelsin. En kestirmesi bu. Efendiler, Prens adına emir buyuruyorum. Bu adamları suçlayınız.

BİRİNCİ KOLCU

Bu adam dedi ki. Don John, Prens'in kardeşi, rezilin biriymiş.

DOGBERRY

Yaz zangoç, Prens'in kardeşi rezilin biriymiş. Aa hiç olur mu? Prens'in kardeşine rezil demek yakışık alır mı? Bu düpedüz yalancı tanıklık.

BORACHIO

Amir efendi.

DOGBERRY

Sen sus bakalım. Zaten seni gözüm tutmadı.

ZANGOÇ

Başka neler söyledi?

İKİNCİ KOLCU

Bayan Hero'yu haksız yere suçlamak için Don John'dan bin duka almış.

DOGBERRY

Bin duka ha, buna düpedüz soygunculuk derler.

VERGES

Doğru, dinim hakkı için doğru.

ZANGOÇ

Başka ne diyeceksin efendi?

BİRİNCİ KOLCU

Bunun üstüne Kont Claudio herkesin gözü önünde Hero'yu rezil etmeye karar vermiş. Evlenmekten caymış.

DOGBERRY

Seni alçak seni. Bu yaptığın için Tanrı'nın rahmeti sonsuza dek üstünde olsun.

ZANGOÇ

Başka bir diyeceğin var mı?

İKİNCİ KOLCU

Bu kadar.

ZANGOÇ

Dahası var efendiler. Prens John bu sabah kaçmış, firara kadem basmış. Hero böyle suçlandı, bu yüzden reddedildi, üzüntüden kahrolarak öldü. Amir efendi, bu adamlar bağlanarak Leonato'nun huzuruna getirilsin. Ben önden gidip sorgu tutanağını göstereceğim.

(*Çıkar.*)

DOGBERRY

Derbest edin şu melunları.

VERGES

Ellerini bağlayın.

CONRADE

Git işine, orman kibarı.

DOGBERRY

Aman Tanrım, Zangoç nerede? Yazsın, Prens'in resmi memuruna orman kibarı denildi, zapta geçirsin. Haydi bağlayın şunları, elinizi çabuk tutun. Seni düdük makarnası seni.

CONRADE

Defol başımdan, sen eşeksin, eşek!

DOGBERRY

Benim makamıma saygın yok mu? Benim yaşıma başıma saygın yok mu? Zangoç burada olacaktı ki eşekliğimi zapta geçirsin. Efendiler sakın unutmayın, eşek, ben eşekmişim. Seni fesat kumkuması, seni fitne fücür, bunu burnundan fitil fitil getiririm. İşte tanıklarım. Akıllı adamım, hem de gayet resmiyetli. Dahası ev bark sahibiyim; dahası Messina'da böyle boy bos kimde var? Üstüne üstlük yasaları iyi bilirim, üstüne üstlük dünyalığım yerindedir. İki kat üniforma sahibiyim bugüne bugün. Tepeden tırnağa tam adam... Haydi önünüze katın şu hırboları. Ah bir de eşekliğim zapta geçirilseydi...

V. Perde

1. Sahne

(Leonato ile ağabeyi Antonio girer.)

ANTONIO

Bu gidişle öldüreceksin kendini.

Üzüntüyle böylesine kahrolmak akıl kârı mı?

LEONATO

Yalvarırım öğüt vermekten vazgeç.

Bir kulağımdan girer öbür kulağımdan çıkar.

Elek su tutar mı hiç?

Ne nasihat isterim, ne de boş teselli.

Yalnız elemime aşına birini bul.

Benim gibi çocuğuna sevgisi coşup taşan

Bir baba getir de sabırdan söz etsin bana,

Enini boyunu ölçelim acılarımızın.

Kim daha perişan, kim daha yaslı?

Böyle biri gülümseyip sakalını sıvazlar,

Mırın kırın ederse inleyecek yerde,

Matemi kıssalar, öykülerle süsler,

Kör talihi sarhoş ederse,

Mum yakıp derdine yanacağına,

Bana getir de ondan sabretmesini öğreneyim.

Ama böyle biri yoktur yeryüzünde.

Acı çekmeyen için akıl vermek,

Yol göstermek ne kolay.

Ateş düştüğü yeri yakar.

İçi yananlar, yürek yangınına lafla merhem olmaktan,

Çılgınlığı ipek urganla bağlamaktan vazgeçerler.

Ağrı okuyup üflemeyle geçer mi hiç?

Çeken bilir, boşuna konuşma.

Yüreğimin feryadı başka bütün sesleri bastırıyor.

ANTONIO

Bu konuda koskoca adamlar da çocuklardan farksız.

LEONATO

Gözünü seveyim sus artık.

Ben de etten kemikten yaratıldım.

Tanrısal sözleri dile getirselers de,

Diş ağrısına sabırla katlanan bir filozof görmedim.

ANTONIO

Yine de bütün acıyı tek başına göğüsleme.

Seni üzenlere de azap çektir.

LEONATO

Sonunda akıllıca bir laf edebildin.

Elimden geleni yapacağım.

İçimden bir ses Hero'nun bir yalana kurban gittiğini söylüyor.

Bunu Claudio da, Prens de öğrenecek.

Kızımın şerefine leke süren herkes.

ANTONIO

Bak, Prens'le Claudio acele acele geliyorlar.

(Don Pedro ile Claudio girerler.)

DON PEDRO

İyi akşamlar, iyi akşamlar.

CLAUDIO

İkinize de merhaba.

LEONATO

Dinleyin Lordlarım...

DON PEDRO

Biraz acelemiz var Leonato.

LEONATO

Biraz aceleniz var demek. Çok iyi.

Yolunuz açık olsun Lordlarım. Benim için fark etmez.

DON PEDRO

Yoo, bizimle kavgaya tutuşma iyi ihtiyar.

ANTONIO

Kavga ile hakkını arasa, bazılarımız yere serilirdi.

CLAUDIO

Kim ona haksızlık etmiş?

LEONATO

Sen. Haksızlık eden sensin, mürai.

Yoo, elini kılıcının kabzasına götürme. Bana gözdağı veremezsin.

CLAUDIO

Sakar elim, bir yaşlıyı korkuttu.

Yanlışlıkla gidiverdi kabzanın üstüne.

Kılıcımla bir alışverişi yok.

LEONATO

Ayıp, ayıp, beni alaya alma,

Ne bir bunak, ne de bir maskara var karşında.

Yaşına sığınarak ben gençken neydim diyen, ya da

Yaşlı olmasam neler yapardım diye böbürlenene.

Şunu aklına sok Claudio, öyle büyük bir kötülük

Ettin ki masum çocuğumla bana.

Ak saçlarım, kanayan yaralarım

Meydan okuyorum sana.

Erkeksen çık karşıma. Leke sürdün masum kızıma.

İftiraların yüreğine işledi.

Şimdi atalarıyla birlikte yatıyor

Kötü dillerin hiçbir zaman uzanamadığı saygın bir mezarda

Şimdi o mezar da söze geldi,

Senin hainliğin yüzünden.

CLAUDIO

Benim hainliğim mi?

LEONATO

Senin hainliğin diyorum Claudio, senin.

DON PEDRO

Bu söylediğin doğru değil, ihtiyar.

LEONATO

Efendimiz, efendimiz,

Benimle vuruşmayı göze alırsa

Kanıtını görürsünüz dosdoğru kılıcımda.

Kılıç kullanmada ustaymış,

Durmadan temrin yaparmış,

Çiçeği burnunda, gücünün doruğundaymış.

Bunlar bana vız gelir.

CLAUDIO

Git başımdan. Seninle alıp veremediğim yok.

LEONATO

Beni böyle başımdan savamazsın.

Hero'yu öldürdün. Beni de öldür delikanlı.

Bir erkek öldürmüş olursun.

ANTONIO

İkimizin de kanına girsin. İki tam adam.

Ama önce benimle hesaplaşsın, beni gebertsin.

Saldırsana çünkü çocuk, durduğun kabahat.

Saldır da dersini al. Var mı sende o yürek

Ve o bilek?

LEONATO

Ağabey...

ANTONIO

Sen sus. Yeğenimi öz evladım gibi severdim.

Ne çare öldü, onu alçakların iftirası öldürdü.

Bir adama cevap vermek cüretini gösterebilir bakalım.

Ben bir yılanın dilini koparıyorum gözümü kırpmadan.

Toy serseriler, yüksekten atanlar, süt kuzuları!

LEONATO

Antonio, ağabey...

ANTONIO

Sana konuşma dedik.

Ben bunların ciğerini okurum.

Bilirim ne mal olduklarını.

İşleri güçleri giyinip kuşanmak,

Başlıca marifetleri, caka satmak, haylazlık

Yalan dolan, şuna buna kara çalmak.

Yarım düzine küfür ezberlemişler.

Düşmanlarına çatarlarsa nasıl canlarına okurlarmış,

Nasıl iflahlarını keserlermiş.

Kurusıkı atın bakalım, hepsi palavra.

LEONATO

Ama ağabey.

ANTONIO

Gönlünü ferah tut, ben icaplarına bakarım.

DON PEDRO

Baylar ikinizin de sabrını tüketmeyelim.

Yürekten üzüldük ölümüne.

Ama şerefim üstüne sizi temin ederim, yalan yere suçlanmadı.

Ortada kanıtlar vardı.

LEONATO

Lordum, Lordum.

DON PEDRO

Yeter artık, sizi dinleyemem.

LEONATO

Öyle mi! Gel ağabey gidelim, er geç sesimi işittireceğim.

ANTONIO

Elbette, yoksa birileri gününü görecek.

(Leonato ile Antonio çıkarlar. Benedick girer.)

DON PEDRO

Bak, bak. Tam aradığımız adam geliyor.

CLAUDIO

Sinyor, ne haber?

BENEDICK

İyi günler Lordum.

DON PEDRO

Hoş geldin Sinyor. Az daha bir kavgayı ayıracaktın.

CLAUDIO

Az kaldı iki dişsiz ihtiyar burunlarımızı uçuracaktı.

DON PEDRO

Leonato ile ağabeyi. Ne dersin, onlarla kapışmak için galiba fazla genciz.

BENEDICK

Yanlış bir kavgada doğru yiğitlik olmaz. Ben de sizi arıyordum.

CLAUDIO

Her yerde seni aradık. Fena halde sıkıntı bastı. Gel de gönlümüzü ferahlat. Keskin zekâna ihtiyaç var.

BENEDICK

Kınında duruyor, çekeyim mi?

DON PEDRO

Sen aklını yanında mı taşırsın?

CLAUDIO

Kimse yanında taşımaz. Bunun için kaybeden çok. Haydi ne çekeceksen çek de keyfimizi bulalım.

DON PEDRO

Şaka bir yana, bunun rengi solmuş. Hasta mısın, yoksa öfkeli mi?

CLAUDIO

Cesaretini topla, kederden kedi kuyruğu titretir ama sen hep dört ayak üstüne düşersin. Keder senden korksun.

BENEDICK

Cirit meydanında benim zekâm seninkinin hakkından gelir. Lütfen konuyu değiştir.

CLAUDIO

Öyleyse beye yeni bir kargı verilsin. Çünkü bir önceki hamlede elindeki çat diye kırıldı.

DON PEDRO

Baksana, renkten renge giriyor. Fena kızmış anlaşılan.

CLAUDIO

Öfkeyle kalkan zararlar oturur.

BENEDICK

Kulağına bir şey söyleyeyim mi?

CLAUDIO

Tanrı beni korusun. Meydan mı okuyacaksın yoksa?

BENEDICK

(Alçak sesle Claudio'ya.)

Sen alçağın birisin. Şaka etmiyorum. İstedğin zaman, seçtiğin silahla, dilediğin yerde karşına çıkmaya hazırım. Benimle dövüş, yoksa senin korkaklığını herkese ilan ederim. Tatlı bir bayanı

öldürdün. Bu ölümün bedeli ağır olacak. Senden haber bekliyorum.

CLAUDIO

Pekâlâ buluşalım. Hoşça vakit geçiririm.

DON PEDRO

Ne, bir ziyafet mi var, bir şölen?

CLAUDIO

Eksik olmasın, bana dana kafasıyla iğdiş horoz ikram edecekmiş. Bunları bir güzel doğramak da kulunuza düşecek besbelli, bıçağım dert görmesin. Suçulluğu da var mı bu ziyafette?

BENEDICK

Bravo. Bu sudan nükteler ağzınızdan su gibi dökülüyor.

DON PEDRO

Beatrice, geçen gün senin zekânı nasıl övüyordu, anlatayım. Senin ince bir zekân olduğunu söyledim. “Doğru,” dedi “ipince, mini, mini.” Hayır, dedim, büyük bir zekâ. “Evet,” dedi “koskocaman, iri mi iri.” Hayır, dedim, parlak bir zekâ. “Eh zararsız,” dedi. Adam, akıllı adam, dedim. “Adamakıllı,” diye karşılık verdi. Kaç tane dili konuşur, dedim. “Dilli mi dilli,” dedi, “ama bazen dili dolaşır, pazartesi akşamı söylediğini salı sabahı inkâr eder. Çatal dillidir.” Bir saat senin erdemlerinin altından girdi üstünden çıktı. Ama sonunda iç çekerek ne dese beğenirsin? “Sinyor Benedick, İtalya'daki en olağanüstü adamdır.”

CLAUDIO

Ardından gözyaşları döküp ama umrunda olmadığını söyledi.

DON PEDRO

Ve şunu ekledi: “Ondan ölesiye nefret etmeseydim. Ömür boyu severdim.” İhtiyarın kızı bize her şeyi anlattı.

CLAUDIO

Bahçede gizlenirken Tanrı seni gözlemiş.

DON PEDRO

Boğanın boynuzlarını akıllı Benedick'in alına ne zaman takacağız?

CLAUDIO

Altına da şöyle bir yafta: “İşte evli Benedick.”

BENEDICK

Hoşça kal delikanlı. Kararımı biliyorsun. Siz dedikoduyla karışık şakalarınızı sürdürün.

Nükteleriniz kimseyi yaralamıyor çok şükür, silahşorluğa özenen acemilerin kılıçları gibi küt.

(Don Pedro'ya.)

Lordum, bana yakınlık gösterdiğiniz için teşekkür borçluyum ama artık yollarımız ayrılıyor. Piç kardeşiniz Messina'dan kaçmış. Elbirliğiyle saf ve iyi bir kızın kanına girdiniz. Şuradaki tüysüz delikanlıya gelince, onunla bir kavlimiz var. O zamana kadar allahaısmarladık.

(Çıkar.)

DON PEDRO

Bu adam ciddi.

CLAUDIO

Fena halde ciddileşti. And olsun ki, Beatrice'in aşkı yüzünden.

DON PEDRO

Bir de seni düelloya çağırdı.

CLAUDIO

Hem de bütün ciddiyetiyle.

DON PEDRO

Ne gariptir şu insanoğlu. Pantolonuyla yeleğini giyer de aklını evde unuttur.

CLAUDIO

Yine de bir maymundan üstündür. Ama adamın böylesine bir maymun bile tepeden bakar.

DON PEDRO

Ağır ol, dur bir dakika. Yüreğimi dinleyip biraz melal duyayım. Kardeşimin kaçtığını söylememiş miydi?

(Dogberry, Verges, kolcu ve Borachio girerler.)

DOGBERRY

Gel efendi, gel. Adalet seni yola getiremezse, bir daha terazisinde eğriyi doğruyu tartmasın. Seni Allahın belası, seni ikiyüzlü.

DON PEDRO

Aa, kardeşimin iki adamı bağlanmış. Neden acaba? Biri de Borachio.

CLAUDIO

Suçları neymiş, sorsanıza efendim.

DON PEDRO

Memur beyler, bu adamlar ne suç işlemiş?

DOGBERRY

Ne haltlar karıştırmamışlar ki! En başında, sahte ifade vermişler, sonra yalanları sıralamışlar, saniyen bunlar iftiracı; nihayeten bir hanımın şerefiyle oynamışlar; salisen yanlış mamulat arz etmişler; hulasaten bunlar düzenbazın daniskası.

DON PEDRO

İptidaen ne yapmışlar; salisen ne cürüm işlemişler, nihayeten niçin derdest edilmişler, hulâseten onları neyle itham ediyorsunuz?

CLAUDIO

Sorular düzgün ve yerli yerinde.

DON PEDRO

Kime zarar verdiniz efendiler? Neden sorguya çekilmek için böyle kısıkvrak bağlandınız? Şu bilgin başmuhafızın üslubunu çözmek biraz müşkül. Kabahatiniz ne?

BORACHIO

Sevgili Prens, beni fazla konuşturmayın. Bırakın şu Kont buracıkta elleriyle öldürsün. Sizi göz göre göre aldattım. Sizin kendi gözlerinizle göremediklerinizi, şu zavallı salaklar aydınlığa kavuşturdu. Gece ben bu adama Don John'un Bayan Hero'ya iftira etmem için nasıl aklımı çeldiğini anlatırken duymuşlar. Sizin nasıl bahçeye getirildiğinizi, benim Hero'nun elbisesini giymiş olan Margaret'le nasıl oynadığınızı biliyorlar. Sizin Hero'yla evlenecek yerde onu nasıl rezil ettiğinizi duydular. Benim hayınlığımı zapta geçirdiler. Yüz kızartıcı davranışlarımı tekrar dile getirmektense verin mazbatayı, ölüm mührümü basayım. Bayanın ölümü benimle efendimin sahte suçlamalarımız yüzündendir. Hak ettiğim cezanın infazından başka dileğim yok.

DON PEDRO

Bu sözler bıçak gibi yüreğine saplanmadı mı?

CLAUDIO

Her katresi kanımı zehirledi.

DON PEDRO

Peki, kardeşim mi seni kışkırttı bu işe?

BAROCHIO

Hem de yapmam için bolca para verdi.

DON PEDRO

Melun! Adamın içi dışı melanet. Bu büyük kötülüğü yaptıktan sonra selâmeti kaçmakta bulmuş.

CLAUDIO

Tatlı Hero, seni ilk sevdiğim andaki eşsiz güzelliğinle görür gibi oluyorum.

DOGBERRY

Hadi şu namertleri alıp götürün. Şu ana kadar zangoç, Leonato'yu olup bitenlerden mamulattar etmiştir. Ayrıca efendiler, zamanı ve zemini geldiğinde belirtilsin, sakın güme gitmesin bizim şu eşeklik.

VERGES

Bakın efendimiz, Sinyor Leonato ile zangoç geliyorlar.

(Leonato, Antonio ve zangoç girerler.)

LEONATO

Nerde o alçak? Gözlerini göreyim,

Bir daha bir benzeri çıkarsa karşıma,

Gafil avlanmayayım. Söyleyin hangisi?

BORACHIO

Sana hayınlık edeni arıyorsan bana bak.

LEONATO

Pis soluğuyla masum çocuğumu zehirleyen köle sen misin?

BORACHIO

Ben, yalnız ben.

LEONATO

Kendine bühtan ediyorsun, rezil.

Karşımızda bir çift şerefli adam duruyor.

Bu işte parmağı olan üçüncüsü kaçtı.

Sayın Prensler, kızımın ölümü için

Size teşekkür borçluyum.

Bunu da o yüksek, o onurlu

Başarılarınız arasına katınız.

Ne büyük kahramanlıktı, düşünsenize.

CLAUDIO

Size nasıl sabırlar dilesem bilmiyorum.

Yine de konuşmam gerek. Öç almak isterseniz benden

Karşınızda boynum kıldan ince. Günahımın kefareti ne?

Ama bilerek işlemedim bu günahı.

DON PEDRO

İnanın ben de öyle.

Ama bu iyi ihtiyarın gönlünü almak için,

En ağır yükü bile kaldırırım, seve seve.

LEONATO

Kızımı canlandırın diyemem size, bu olanaksız.

Ama ikinizden de ricam, duyurun Messina halkına,

Ne kadar masumca öldüğünü. Siz delikanlı,

Engel olmazsa kederiniz, bir ağıt yazıp ona,

Asın mezar taşına. Söyleyeceğiniz hüznü şarkı

Ruhuna değsin, hem de bu akşam.

Yarın sabah evime gelin. Damadım olamadınız ama

Yeğenim olun. Ağabeyimin bir kızı var,

Ölen yavrumun tıpatıp benzeri, ikimizin de tek mirasçısı.

Kuzinine vereceğiniz zevcelik hakkını ona bağışlayın.

Böylece artık ne kin kalır, ne garaz.

CLAUDIO

Ah soylu efendim. Aşırı iyiliğiniz gözlerimi yaşartıyor.

Minnetle kabul ediyorum bu teklifi.

Biçare Claudio bundan böyle kulunuzdur.

LEONATO

Öyleyse yarın bekliyorum. Bu akşam izninizi istiyorum.

Bu adi herif Margaret'le yüzleştirilecek.

Sanırım kardeşiniz onu da parayla satın almıştı.

Bu dalaverede onun da parmağı vardı.

BORACHIO

Yemin ederim haberi yoktu.

Benimle konuştuğunda farkında değildi dönenlerin.

Benim bildiğim, dürüst kızdır.

DOGBERRY

Ayrıca efendim, her ne kadar kaleme kâğıda dökülmediyse de, şu şerifi naherif bendenize eşek demiştir. Size yalvarırım, kendisine ceza kesilirken bu mevzuat da unutulmasın. Ayrıca nöbetçi, bir fırlıdakçıdan söz edildiğini işitmiş. Adamın kulağından bir asma kilit sarkıyormuş, ucunda da bir anahtar varmış. Bu allahsız Allah rızası için borç para topluyor, sonra üstüne oturuyormuş. Son zamanlarda insanların yüreği katılaştı gerçi, kimse Allah rızası için zırnık koklatmıyor. Yine de bu mevzuat es geçilmemeli.

LEONATO

Bu konuya bu kadar dikkatle eğildiğiniz için teşekkürler.

DOGBERRY

Zatıalileriniz haksever, kıymetbilir bir civan gibi konuştular. Allah marifetini sizden esirgemesin.

LEONATO

Bu da çabalarınız için.

(Leonato bir kese uzatır.)

DOGBERRY

Müessesenin ikramı makbule geçti efendim, Allah bu müesseseyi daim etsin.

LEONATO

Gidebilirsin, seni mahkûmun sorumluluğundan azat ettim, sağ ol!

DOGBERRY

Sizi bu ipsiz sapsız adamlarla baş başa bırakıyorum efendimiz. Âleme ibret olsun diye lütfen kendinizi ıslah ediniz. Tanrı efendimizi korusun. Tanrı efendimize gani gani rahmet eylesin. Tanrı başka keder göstermesin, elden ayaktan düşürmesin. Yüksek müsaademle vedalarımı arzı endam ederim. Daha neşeli bir buluşmayı Tanrı nasip eylesin. Gel komşum, gidelim.

(Dogberry ile Verges çıkarlar.)

LEONATO

Yarın sabaha kadar esen kalın efendim.

ANTONIO

Hoşça kalın Lordlarım, yarın yolunuzu gözleyeceğiz.

DON PEDRO

Gecikmeden orada olacağız.

CLAUDIO

Bu gece Hero'nun yasını tutacağım.

(Don Pedro ile Claudio çıkarlar.)

LEONATO

(Kolcuya.)

Bu adamları getir, Margaret'le konuşacağız.

Bu habis herifle dostluğu nasıl ilerletmiş?

2. Sahne

(Leonato'nun evinin bahçesi.)

(Benedick ile Margaret girerler.)

BENEDICK

Sevgili Bayan Margaret, Beatrice ile konuşmama yardımcı ol gözünü seveyim.

MARGARET

O zaman güzelliğimi öven bir şiir yazar mısınız?

BENEDICK

Hem de âlâsını yazarım. Hiçbir adam üstüne çıkamaz, sen layıksın buna.

MARGARET

Hiçbir adam üstüme çıkamayacak mı? Ne, hep aşağı katta çile mi dolduracağım?

BENEDICK

Zekân bir tazının çenesi kadar atik, kuş uçurmuyor.

MARGARET

Sizinki de bir eskrimcinin temrin kılıcı gibi küt, dokunduruyor ama delmiyor.

BENEDICK

Erkek zekâsı bu Margaret, bir kadına zarar vermez. Lütfen Beatrice'i çağır, sana kalkanımı teslim ederim.

MARGARET

Siz kılıçtan haber verin kılıçtan. Kalkan bizde de var.

BENEDICK

Kalkan kullanırsan Margaret, mızrak saplarlar. Kızlar için tehlikeli silahlar bunlar.

MARGARET

En iyisi Beatrice'i çağırayım size. Ayağına çabuktur.

(Çıkar.)

BENEDICK

Onun için çabuk gelir.

(Şarkı söyler.)

Ey aşk tanrısı

Kurmuşsun göklere bir taht

Bilirsin şu aciz kulun

Edemez bir halt

Kalkınca şiirler düzmeye...

Leander^[18] sıkı yüzücü, Troilus^[19] bir pezevenkten ilk medet uman, daha nice zendost, nice zampara, şiir yolunda yalpalamadan yol almış, gel gelelim hiçbirinin başı, aşka duçar olan Benedick'in başı gibi fırıl fırıl dönmemiş. Az mı çalıştım, az mı çabaladım! Bayan... Dayan dizlerim dayan. Bebek, olma bana köstek, okul Allahından bul. Olmuyor, olmuyor. Şiirle yıldızım barışık değil. Şairane kelimalarla aşkını ilan etmek nerde, ben nerde.

(Beatrice girer.)

Tatlı Beatrice, sen gel deyince gelir misin?

BEATRICE

Evet Sinyor, git deyince de giderim.

BENEDICK

Git deyinceye kadar kal öyleyse.

BEATRICE

Git lafı çıktı ağzından, gidiyorum. Ama önce şunu öğreneyim. Claudio ile aranızda ne geçti?

BENEDICK

Sadece kötü sözler. Atıştık. Gel öpeyim seni.

BEATRICE

Kötü söz kötü yel demektir, kötü yel kötü nefes demektir. Kötü nefese katlanılmaz. Bunun için öpülmeden gidiyorum.

BENEDICK

Zekân öyle çetin ki kelimenin asıl anlamını korkutup kaçırdı. Açık konuşayım, Claudio'yu düelloya davet ettim. Ya kısa zamanda cevap verecek ya da korkaklığını âleme ilan edeceğim. Sana sorabilir miyim, kötü taraflarımdan hangisine vuruldun?

BEATRICE

Topuna birden. Birbirlerine öyle sokulmuş, öyle sarmaş dolaş olmuşlar ki, aralarına iyiliğin sızması ne mümkün? Ya sen benim hangi tarafıma tutulup aşk acıları çektin?

BENEDICK

Aşk acısı cuk oturdu. Gerçekten acı çektim, çünkü istemeden sevdim seni.

BEATRICE

Kalbini çiğnedin desene. Zavallı kalp. Ben de senin hatırın için kırıyım o kalbi. Sana acılar çektirmiş.

BENEDICK

Sen de, ben de huzur içinde sevişemeyecek kadar akıllıyız.

BEATRICE

Bu itiraf akıllıca sayılmaz. Akıllı adamlar arasında kendini övene ancak yirmide bir rastlanır.

BENEDICK

Bu dediğin eskidendi Beatrice. İnsanın kendini öven iyi komşuları vardı. Bu zamanda ölmeden kendi mezar taşını dikmezsen, çan sesleri dinmeden, geride bıraktığın dulun gözyaşları kurumadan unutulur gidersin.

BEATRICE

Ne kadar sürer bu?

BENEDICK

Bir saat vaveylayı koparırlar, bir çeyrek saat salya sümük akıtırlar. Bunun için akıllı adam, vicdanı rahatsız olmazsa, kerametini kendi ilan eder, meziyetlerini kendi göklere çıkarır, tıpkı benim gibi. Şimdi söyle bakalım, kuzinin nasıl?

BEATRICE

Perişan.

BENEDICK

Ya sen nasılsın?

BEATRICE

Perişanım.

BENEDICK

Tanrı'nın iyi kulu ol ve beni sev, bir şeyciğin kalmaz. Şimdi gidiyorum. Bak biri telaşla buraya geliyor.

(Ursula girer.)

URSULA

Madam, hemen amcanızın evine gelin. Orada kıyametler kopuyor. Bayan Hero'nun haksız yere

suçlandığı kanıtlandı. Prens'le Claudio da fena halde aldatılmış. Meğer Don John bütün bu entrikaları çevirmiş. Ama kaçıp gitmiş adam. Geliyor musunuz?

BEATRICE

Siz de gelip bu haberleri işitmek ister misiniz, Sinyor?

BENEDICK

Senin kalbinde yaşayacağım, kucağında öleceğim, gözlerine gömüleceğim. Tabii amcanlara da gideceğim seninle.

(Çıkarlar.)

3. Sahne

(Claudio, Don Pedro, Balthasar ve ellerinde kandillerle birkaç kişi daha girer.)

CLAUDIO

Leonatoların aile mezarı bu mu?

BİR LORD

Evet, Lordum.

CLAUDIO

(Elindeki levhadan okur.)

Şom ağızlar kıydı canına

Hero'dur yatan burada.

Ölüm geldi de insafa

Ölümsüz bir ün bağışladı ona.

Gönlümde dirisin elbet,

Şanlı adın yaşar ilelebet

(Levhayı asar.)

Asılı kal şu mezarda

Öv Hero'yu sonsuza dek

Benim dilim susunca da.

Şimdi sen söyle Balthasar.

BALTHASAR

(Şarkı söyler.)

Affet geceler tanrıçası affet

Vurdular saf kızı ta can evinden

Gel gör dökerler pişmanlık yaşları

Merhamete gelir mezar taşları.

Ey gece sen sar sarmala bizi

Sen paylaş bizimle kederimizi

İnleyelim inlesin gece

Ağlayalım kana kana.

Açılsın mezarlar açılsın

Ölüler dışarı saçılsın

Azrail meydana dikilsin

Ağlayalım yana yana.

CLAUDIO

Elveda sevgilim, nur içinde yat.

Her yıl mezarın başında seni anar bu bedbaht.

DON PEDRO

İyi sabahlar dostlar. Meşaleleri söndürün artık.

Kurtlar avlarını gövdeye indirdi.

Güzel gün nazlı nazlı geliyor

Phoebus'un^[20] ateş saçan arabasından önce.

Mahmur gözlü doğuya benekler serpiyor.

Hepinize teşekkürler, dağılalım artık, güle güle.

CLAUDIO

İyi günler efendiler, yolunuz açık olsun.

DON PEDRO

Haydi gidip üstümüzü değiştirelim. Sonra Leonatolara gideriz.

CLAUDIO

Hymen, evlilik tanrısı bu kez esirgese bizi.

Böyle acılara boğmasa, tez elden güldürse yüzümüzü.

(Çıkarlar.)

4. Sahne

(Leonato, Antonio, Benedick, Beatrice, Margaret, Ursula, Rahip Francis ve Hero girer.)

RAHİP

Masum olduğunu söylememiş miydim size?

LEONATO

Prens'le Claudio da masum.

Oyuna getirilmişler suçlarken onu.

Gel gelelim Margaret istemedenden de olsa,

Bir kabahat işlemiş eninde sonunda.

ANTONIO

Şükürler olsun, her şey yoluna girdi.

BENEDICK

Buna ben de sevindim. Yoksa söz vermiştim,

Claudio'dan hesap sormaya, er meydanında.

LEONATO

Peki kızım. Sen de, bütün hanımlar da bir odaya çekilin.

Ben sizi çağırınca yüzünüzü örterek gelin.

Prens'le Claudio bu saat için sözleştiler benimle.

Sen görevini biliyorsun, ağabey.

Kardeşinin kızına babalık edeceksin.

Onu Kont Claudio'ya vereceksin.

(Kadınlar çıkar.)

ANTONIO

Görevimi hiç aksatmadan.

BENEDICK

Rahip efendi, benim için de bir zahmete girer miydiniz?

RAHİP

Ne yapmamı isterdiniz Sinyor?

BENEDICK

Bilmem ki. Artık başımı mı bağlarsınız,

Yoksa ipimi mi çözersiniz? Sinyor Leonato, aziz Sinyor,

Yeğeninizin gözüne girdim.

Sevgi dolu gözlerle bakıyor bana.

LEONATO

Kızımın verdiği gözlerle, çok doğru.

BENEDICK

Ben de sevgi dolu bakışlarla karşılık veriyorum.

LEONATO

Prens, Claudio ve benden yansıyan bakışlarla sanırım.

Dileğiniz nedir?

BENEDICK

Verdiğiniz karşılık biraz akıl karıştırıyor.

Ama dileğim hayır duanızı almak.

Ve bugün kutsal evlilik bağıyla birleşmemize rıza göstermeniz.

Burada sizin yardımınızı rica ederim, sayın rahip.

LEONATO

Kalbim sizin dileğinizden yana.

RAHİP

Ben de yardımcı olurum, seve seve.

İşte, Prens'le Claudio geliyorlar.

(Prens, Claudio ve iki üç kişi girer.)

DON PEDRO

Bu seçkin topluluğu saygıyla selamlarım.

LEONATO

Saygı bizden. Hayırlı sabahlar Prens,

İyi sabahlar Claudio. Biz de sizi bekliyorduk.

Kardeşimin kızıyla evlenmeye kararlı mısınız bugün?

CLAUDIO

Kararımdan dönmem, gelin bir Etiyopyalı olsa bile.

LEONATO

Kızını çağır ağabey. Rahip de hazır, bekliyor.

(Rahip çıkar.)

DON PEDRO

İyi sabahlar Benedick. Bu ne hal böyle?

Yüzün hoyrat bir şubat sabahını andırıyor.

Gözlerinde fırtınalar esiyor.

CLAUDIO

Sanırım aklı fikri o azgın boğada.

Korkma iki gözüm, boynuz uçlarını altınla kaplatırız.

Bütün Avrupa bayılır sana. Bir zamanlar Europa,

Boğa suretine giren şehvetli Jüpiter'e nasıl ram olduysa. [\[21\]](#)

BENEDICK

Aşka gelince Jüpiter-Boğa,

Dağı taşı inletirmiş bir gür seda.

Babanızın ineğini aşan boğa da

Aynı görkem, aynı hoş avaz,

Peydahlamış bir buzağı, bir veledi zina.

Böğürürmüş zatınız gibi, o küçük yaramaz.

(Antonio'yla birlikte Hero, Beatrice, Margaret ve Ursula maskeli olarak girerler.)

CLAUDIO

Alacağın olsun. Şimdi başka hesaplar görülecek.

Bu bayanlardan hangisini alayım?

LEONATO

Şu sana verdiğimi.

CLAUDIO

Demek ki benim; tatlım yüzünü göreyim.

LEONATO

Olmaz. Önce rahibin önünde elini eline alacaksın.

And içeceksin evleneceğine.

CLAUDIO

Şu muhterem rahibin önünde elini ver bana.

Kocanım artık, hoşlanırsan benden.

HERO

Yaşarken senin öbür karındım.

(Yüzünü açar.)

Beni severken öbür kocamdın benim.

CLAUDIO

Bir Hero daha!

HERO

Hiç şüphen olmasın.

Bir Hero lekelenerek öldü.

Ama ben yaşıyorum.

Yaşadığım gibi biliyorum kız olduğumu.

DON PEDRO

Eski Hero, ölen Hero.

LEONATO

Lordum, iftira yaşadıkça kızım ölüydü.

RAHİP

Kutsal tören bittikten sonra,

Bu şaşırtıcı işleri açıklarım size

Ama şaşkınlığı bir yana bırakıp

Kiliseye gidelim şimdi.

BENEDICK

Bir dakika rahip. Beatrice hangisi?

BEATRICE

(Yüzünü açar.)

Beni böyle çağırırlar. Emriniz nedir?

BENEDICK

Beni sevmiyor musun?

BEATRICE

Öyle aman aman değil.

BENEDICK

Öyleyse amcan, Prens ve Claudio fena halde aldanmışlar. Sevdiğine yemin ettiler.

BEATRICE

Sen beni sevmiyor musun?

BENEDICK

Öyle aman aman değil.

BEATRICE

Öyleyse kuzinim, Margaret ve Ursula fena halde aldanmışlar. Sevdiğine yemin ettiler.

BENEDICK

Benim yüzümden yataklara düşmüşsün.

BEATRICE

Benim yüzümden az daha ölüyormuşsun.

BENEDICK

Aslı yok. Öyleyse beni sevmiyor musun?

BEATRICE

Seviyorum denemez ama dostça duygular besliyorum.

LEONATO

Uzun etme yeğenim. Bu adamı sevdiğine eminim.

CLAUDIO

Ben de Benedick'in onu sevdiğine yemin ederim. İşte kendi eliyle yazılmış bir sone. Biraz tutuk, biraz vezni bozuk ama aşk üstüne, Beatrice'in aşkı.

HERO

Alın size bir şiir daha. Kuzinimin el yazısıyla, cebinden çalınmış, Benedick'e adanmış.

BENEDICK

Bu bir mucize. Ellerimiz kalplerimizden üstün çıktı. Mademki durum aydınlığa kavuştu, seni alıyorum. Acıdığımдан tabii.

BEATRICE

Ben de seni istemem demiyorum ama dostların ısrarı olmasaydı... Aşkın yüzünden verem oldu dediler.

BENEDICK

(Onu öperek.)

Barış! Ağzını kapatıyorum.

DON PEDRO

Evli Benedick nasıl bakalım?

BENEDICK

Sana bir şey diyeyim mi Prens, cevher yumurtlayan bir sürü avanak başıma üşüşse keyfimi kaçıramaz. Kinayeler, taşlamalar umurumda mı sanki? Zekâ düellosundan yılan adamdan hayır gelmez. Mademki evlenmeye karar verdim, bütün dünya evliliği batırsa bana vızgelir. Onun için evliliği batıran sözlerimi başıma kakma. İnsanın günü gününe uymaz, işte o kadar. Sana gelince Claudio, bir güzel pataklayacaktım seni. Ama mademki akraba oluyoruz, yakayı kurtardın. Kuzinimi sev yeter.

CLAUDIO

Beatrice'i reddedecektin ki dünyanın kaç bucak olduğunu sana göstereyim. Seni evire çevire döver, tekli yaşamdan caydırırdım. Ama ikili yaşamda ikiyüzlülüğe kaymandan korkulur. Kuzinim iki gözünü üstünden eksik etmesin.

BENEDICK

Hadi hadi, eski dost düşman olmaz. Gelin, evlenmeden dans edelim, eğlenelim. Yürekllerimiz hafiflesin, eşlerimizin ayakları kuş gibi ucsun.

LEONATO

Dans daha sonra yapılır.

BENEDICK

Hayır, daha önce. Haydi çalgılar çalınsın. Prens, neden mahzunsun böyle? Kendine bir eş bul derim, bir eş bul. Unutma ki, bastonların en âlâsı ucuna bir boynuz takılanıdır.

(Bir haberci girer.)

HABERCİ

Lordum, kardeşiniz kaçarken yakalandı, silahlı muhafızlarca Messina'ya getirildi.

BENEDICK

Yarına kadar unutun Don John'u. Onun için üç esaslı ceza tasarlıyorum. Şimdi şenlik zamanı. Haydi flütçüler aşka gelin, neşeli havalar çalın, oynak havalar.

(Dans ederek çıkarlar.)

[1] Cupido: Eski Roma'da aşk tanrısı.

[2] Eski Roma'da demirci tanrı.

[3] O zamanlar Venedik cinsellik konusunda aşırı serbestliğiyle ünlüydü.

[4] Evlenmeyip bakire kalmayı seçen kadının cezası cehenneme maymun götürmektir. (Bir atasözüne dayanıyor.)

[5] Tanrılar tanrısı. Göklerin efendisi.

[6] Kılık değiştirmiş Jüpiter'e konukseverlik gösteren Frigyalı köylü.

[7] Karşılıksız aşkın simgesi.

[8] Uyumsuzluk tanrıçası.

[9] Kadın yüzlü, geniş kanatlı, sivri pençeli, mitolojik yaratık.

[10] Margaret bu oyunda efendilerinin rolünü oynadıklarına inandırılır.

[11] Troya kralı Priamos'un cesur olduğu kadar dengeli ve uygar oğlu.

[12] Dogberry ve Verges ağdalı sözler kullanıp bilgiç ve kibar görünme meraklısı. Ancak hepsini birbirine karıştırıyorlar ve yanlış telaffuz ediyorlar.

[13] Modaya uymak için insanların girdikleri tuhaf kılıklara ilk örnek, Mısır'dan kaçan Yahudileri kovalarken Kızıldeniz'de boğulan askerlerin kıyafeti (Kutsal Kitap'tan).

[14] Eski Mezopotamya tanrılarından Bel'in öyküsü Peygamber Daniel'in kitabında yer alır.

[15] Eski Yunan'da insanın doğaya karşı dayanma gücünü simgeleyen efsane kahramanı.

[16] Eski Roma'da ay ışığı ve bekâret tanrıçası.

[17] Eski Roma'da aşk ve cinsellik tanrıçası.

[18] Efsaneye göre Hero'ya âşık olan Leander onunla buluşmak için her gece Boğaz'ı yüzerek geçerdi. Bir fırtınada boğulunca, Kız Kulesi'nde bekleyen Hero da kendini denize atarak intihar etti.

[19] Troyalı prens. Cressida ile buluşmak için kızın amcası Pandarus'tan yardım istemiş.

[20] Yunan mitologyasında güneş tanrısı.

[21] Jüpiter, bir boğa kılığında Finike kralının kızı Europa'yı kaçıtır.